

İSCİLERİN SESİ

Sayı: 11
7 Aralık 1989
10 TL (KDV Dahil)

Eylül'ün yeni yüzü

Eylül'le yeni yapırdürülen belirlen, üstlenen, yürütme a, yürütme gının can-oktalarını bulundur sisteme ek isteni- gelişimin yaşamın nında ger- unaha göster- tirilecek erle, zulme nı arayacağı ömürüye ni ediyen- luşturula- eniş odak- geçirmeli- SOKULMASI

popülaritesi yüzde 28'in altına düşen işçilerin istisi yıla başındaki yerel seçimlerde işyerine faşist bir sonuç almış, adayları yüzde klandı. Türkiye'de oy toplayabilmiş ve kamuoyu k işçilerin tarının bugün ancak yüzde 14 oy alm- mürüsünü gösterdiği bir siyasi lideri ne yapar- larını, sendikacı'de cumhurbaşkanı yapıyor- grafi makine- emez. İşçiler'da yayınlanan bir gazetenin (The Times) Özal'ın cumhurbaşkanı se- ilgili yaptığı yorum böyle. Emper- msilcilerinin, büyük patronların bi- bakışları arasında Özal, arkasında ği olmaksızın kendisini cumhurbaş- di, dahası seçilir seçilmez "beni bir avukatı iken TBMM Başkanlığı"- Sayın Özal'ın önünde yürüyemem" Başbakan atadı, Türkiye tarihinde üş bir hızla (62 dakika) kabine kur-

şöz ettiği, 12 Eylül askeri darbesinin kader birliği ettiği Özal'ın bile, "ülkenin ilk sivil cumhurbaşkanı" olduğunu sık sık vurguladığı bir ortamda, bu durum kaçınılmaz. Evet, "demokrasi" sözcüğü ağızlarında sakız. Hâlâ cezaevlerinde, poliste işkence sürerken, herkes "demokrasi"den yana. Gelir dağılımından geniş emekçi yığınlar yüzde 14, nüfusun çok küçük bir kısmı ise yüzde 60'lara varan bir pay alırken herkes "demokrat". Grev hakkına yeni kısıtlamalar getiriliyor, hem bu tüzüğü yasallaştırırlar, hem de yasallaşması sırasında ses soluk çıkarmayanlar "demokrasi" sözcüğünü dillerinden düşürmüyorlar. Ah bir de 141-142 olmasa... Sanki bu iki madde kalksa düşünce ve örgütlenme özgürlüğü önünde hiçbir engel kalmayacak, sanki Anayasa'da ceza yasalarında bu maddeler kalksa bile işçilerin, öğretmenlerin, öğrencilerin örgütlenme özgürlüğünü engelleyecek başka maddeler yok, sanki düşünce özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü olmaksızın tek başına bir anlam ifade edebiliyor. 12 Eylül'ün siyasal ve hukuki düzenlemelerinin toplum yaşamını hâlâ belirlediği geniş kitlelerin hak ve özgürlüklerden yoksun bırakıldığı, gelir dağılımındaki adaletsizliğin dünyadaki diğer geri bırakılmış ülkelerden derin olduğu, işsizliğin, yoksulluşmanın dayanılmaz boyutlara vardığı bir ülkede, bütün bunları gizlemenin yollarını arıyor egemen sınıflar. Bunu bazen cumhurbaşkanlığı seçimini aylarca gündemde tutarak, bazen 141-142 tartışması başlatarak, bazen Sovyetler-Türkiye maçını öne çıkararak yapıyorlar.

"1988'e girdiğimizde, o yılın toparlanma yılı olacağını düşünmüştük. Ama sonuçta Devamı 2. sayfada

Türk-İş Genel Kurulu

Sonucu baştan belli

- Tamamlanan sendika genel kurullarında, genelde SHP-DYP ittifakı gözlemlendi. Türk-İş Genel Kurulu'nda bu ittifak, içine iktidar yanlılarını da alarak, işçileri "devlet sendikası" içinde denetim altında tutmak, gelişebilecek muhalefetlere olanak tanımamak amacıyla genişleyebilir.
- Delegeler içinde yer alan devrimci demokratlar, açık ki, sonucu belirleme gücüne sahip değiller. Ancak bu, genel kurul kürsüsünde işçi sınıfının sesinin yükselmeyeceği anlamına gelmiyor. Bu ses, devrimci sendikal anlayışı ve mücadeleyi sınıfa duyurmayı, işyerlerine uzanmayı hedeflemelidir.

- Sendika genel kurullarında SHP, DYP, hatta MÇP eğilimli sendikacılar bile "demokrasi havarisi" kesildiler. Çünkü işçilerin karşısına artık "sağ" düşünce olarak çıkmak mümkün değil.

- Bu yeni politika, işçilerin sınıfsal çıkarları açısından gelişimin işareti değil, sarı-uzlaşmacı sendikal yönetimlerin, kabaran dalganın kendilerini kıyıya atmasını engelleme çabası

Yazısı 4. sayfada

TEK, İstanbul Anadolu bölgesini özel sektöre sattı.

Sömürünün bir yolu: Enflasyon ve zam

Resmi rakamlara göre enflasyon ekim ayında % 7.6 olurken, yıllık enflasyon oranı % 73'e çıktı.

Temel gıda maddeleri fiyat artışlarında başı çekiyor. Toplu sözleşmelerle sağlanan ücret artışları, yapılan zamlarla eriyor.

Türk-İş ile hükümet arasında yapılan anlaşmayla % 142 olarak açıklanan ve 600.000 kamu işçisini ilgilendiren toplu sözleşmelerden sonra o zamanın başbakanı T. Özal "bunları bir yerden çıkartacağız. demişti. Gerçekten de üstünden çok fazla zaman geçmeden yeni bir zam dalgası, işçilerin cebine giren paranın çok büyük kısmını götürdü.

Et, makarna, pirinç, bulgur, tereyağı, peynir, yoğurt gibi temel tüketim mallarının fiyatlarındaki artışın başı çektiği zam dalgası işçilerin emekçilerin lokmalarını daha da küçülttü. Çemintodan demire, yağdan şekere kadar birçok malda gerçekleşen fiyat artışlarına yenilerinin de eklenmesi bekleniyor.

Ekim ayında % 7,6 gibi rekor bir düzeye fırlayan enflasyon yıllık olarak % 73'e çıktı. Kış aylarında daha da hızlanması beklenen enflasyon ve fiyat artışlarının işçiler ve emekçiler açısından bir tek anlamı var: Yoksulluğun ve açlığın artması.

SÖZLEŞMELERLE KAZANILANLAR ZAMLARLA KAYBOLUYOR

Yıla başından itibaren geçerli olmak üzere imzalanan 600.000 kamu işçisinin sözleşmesine göre daha önce brüt çıplak ücret olarak 190.000 TL alan bir işçinin eline bugün sosyal yardımlar da dahil net 360.000.- TL geçmektedir. Türk-İş'in yaptığı bir araştırmaya göre 4 kişilik bir ailenin sadece mutfak masrafları için gerekli miktar Ekim ayı fiyatlarıyla 325.761.- TL'dir. Geriye kalan yaklaşık 45.000.- TL ile kira, elektrik, su, yakacak, giyecek, eğitim, ulaşım, kültür gibi giderler karşılanmak zorundadır.

Yaşananlar göstermektedir ki yapılan sözleşmelerle sağlanan ücret artışları, siyasal ve ekonomik karar alma mekanizmalarını ellerinde tutan egemenler tarafından kısa sürede yok edilebilmektedir. Yılların "enflasyonu düşüreceğiz. İşçilere, emekçilere fiyat artışlarının üstünde bir ücret artışı sağlayacağız." masallarıyla halkı uyutmaya çalışanların enflasyonu ve zamları önlemeye niyetleri yoktur. Çünkü, enflasyon ve zamlar egemenler açısından başta işçi sınıfı olmak üzere geniş emek-

Devamı 2. sayfada

İşçi kıyımına ve polis baskısına karşı

Koroza işçileri yürüdü

Sefaköy'de kurulu KOROZO Ambalaj Fabrikası işverenin işten çıkarmak istediği 59 işçi için, Petrol-İş İstanbul Şube yöneticileri ve üye işçiler tarafından düzenlenen fabrika önündeki basın açıklamasına Sefaköy polisi müdahale etti. Olayı protesto Devamı 2. sayfada

- Sefaköy'de KOROZO'da işten atılmak istenen 59 işçiyle çevre fabrikalardan gelen işçiler, işçi kıyımını ve polis-işveren işbirliğini protesto eden toplu yürüyüş yaptılar.

Atkım'de zehirli gaz atmosfere bırakılıyor:

kirirliliği kapitalizmin olmaz sonuçlarından

Y-idare-sivil faşist işbirliği

İversitelerde şeytan üçgeni

ek bir komünist ayana kadar mücadele" için sivil faşistler Basın n Yüksek Okulu ncilerine saldırdı.

- Okullarını ve kendilerini savunmaya çalışan öğrenciler bu kez de çevik kuvvetin saldırısıyla karşılaştılar.

Yazısı 3. sayfada

- Genel Maden-İş üyesi işçiler: "Üreten biziz, yöneten de biz olacağız."

Yazısı 6. sayfada

- Dokgemi-İş: "Bizde isyan yok, işpiyon yok, İslâmiz elhamdülillah"

Yazısı 8. sayfada

- Belediye-İş: Tabanı oyuk yönetim

Yazısı 7. sayfada

- Hava-İş'in kartalı artık uçacak

Yazısı 10. sayfada

- Devlet sendikacılığının tipik bir örneği: Türkiye Denizciler Sendikası

Yazısı 9. sayfada

- Ağaç-İş'te çevik kuvvet denetiminde seçim

Yazısı 7. sayfada

- Türk Metal: 'Dava'dan dönene ihraç

Yazısı 4. sayfada

- Tektıda-İş: Sarı sendikacılığa taze kan

Yazısı 5. sayfada

- Deri-İş'te kıl payı

Yazısı 5. sayfada

- Harb-İş sarsıldı

Yazısı 5. sayfada

- Likat-İş'te işçiler eski yönetime mayna dedi.

Yazısı 8. sayfada

- Tanım-İş'te kıpırdanma

Yazısı 8. sayfada

- Tümtils: Türk-İş'te farklı bir ses

Yazısı 4. sayfada

- Teksif: Sendikal demokrasi mi, oligarşik kast mı?

Yazısı 8. sayfada

- Sağlık-İş Genel Başkanı: "Üç öğün yerine iki öğün yeyin"

Yazısı 9. sayfada

- Şekerin tadı yok

Yazısı 3. sayfada

- Demiryol-İş 'yanım makas' değiştirdi

Yazısı 9. sayfada

- Demiryol-İş 'yanım makas' değiştirdi

Yazısı 9. sayfada

s-idare-sivil faşist işbirliği

üniversitelerde şeytan üçgeni

Demokratik Üniversite mücadelesi tek öğrenim gençliği, bir süreden beri "Polls defol, üniversiteyi boşalt", "Polls-idare işbirliğine anlarıyla bir kampanya yürütüyor-mpanyanın kararlı bir şekilde sür-sonucu, polis, görünürde bir süre-ardan çekilmişti. Polisin okullara in zeminlerini yaratma noktasında ezgahladı. 1 Aralık Cuma günü İÜ'nün Yüksek Okulu'nun uzun müca-nucunu açtırmayı başardıkları kanti-zim Ocak" Dergisi'nin afişi asılmak

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

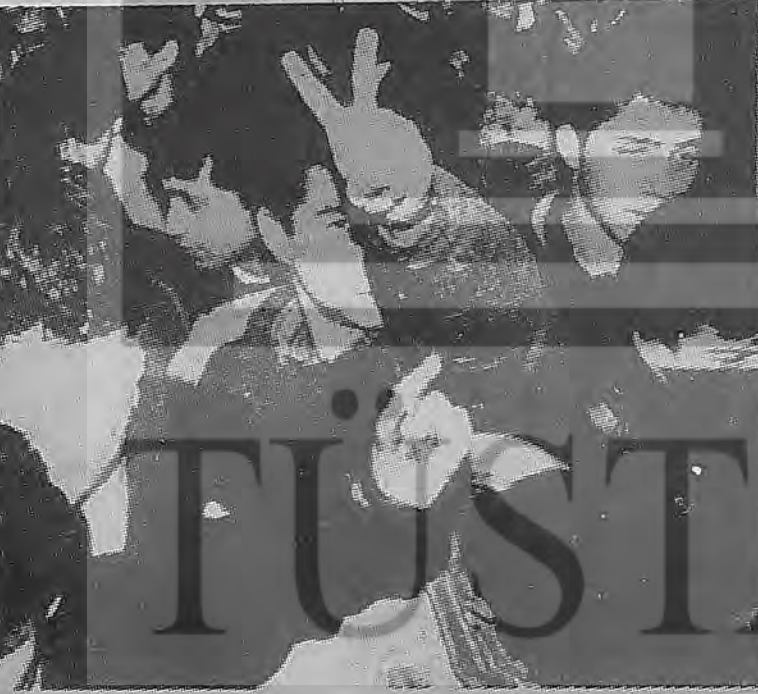
ğrenciler, halk düşmanı faşistlerin opaganda yapamayacaklarını söy-fişin asılmasına karşı çıktılar. Bu-ne bir grup, üniversitenin içinden ve topladıkları ve "Tek bir Komünist la kadar mücadele" andı içirdikleri la Basın Yayın Y.O.'na gelerek öğ-

sinde tüm ülkeyi faşistleştirme çalışmalarının provaları yapılmaktadır. 12 Eylül'den sonra sivil faşist hareket potansiyel olarak yedekte tutulmaktaydı. Bugün için devletin İslâmî hareketi yeterince kontrol edememesi, sivil faşist hareketin doğrudan kontrolleri altında tutulması, devlet terörünün gerçekleşmesi için provakatif zeminler oluşturulmaktadır.

12 Eylül sonrasında Türk-İslâm sentezinin gereği olarak devlet eliyle daha da güçlendirilen İslâmî hareket aynı zamanda sivil faşist hareketin kitle tabanını oluşturacak potansiyelle de sahiptir. Daha açık bir deyişle, bugün kitle tabanı olmayan sivil faşist hareket bu tabanı, İslâmî akımlardan bulmaya çalışmaktadır. Bu konuda devlet türban olayını kasıtlı olarak gündemde tutarak sivil faşistlere eylem alanı oluşturmaktadır. Sivil faşistlerin son olayda olduğu gibi Cuma gününü seçmeleri, camiden adam toplamaları, İslâmî motifleri işlemeleri de bu anlamda boşuna değildir.

Özerk ve demokratik üniversite mücadelesinde, polisin kısmi olarak okullardan çekilmesini sağlayan öğrenciler, polisin okullara dönmesine zemin yaratmak için tezgahlanan oyunlarla karşı karşıya.

Sivil faşist hareketin "düşüncele, iktidar da kendileri cezaevlerinde" olma söyleminin doğal uzantısı olarak devletin politikalarından alınmaları, küsmeleri bizleri yanıltmamalıdır.

sunda gelişecektir. Her dönem devlet eliyle beslenen, semizlenen, konumlandırılan sivil faşist hareketin işlevi böylece yönelimdedir.

Kahramanmaraş katliamını, Sivas, Çorum olaylarını yaratılan ülkemizin faşizmin pençesinde suskun kalmasını istemişlerdir. Tüm halk güçleri ülkenin Kahramanmaraş'a çevrilmemesi için, okulundan, mahallesine, fabrikasına kadar hayatın her alanında anti-faşist mücadeleyi gerçekleştirmişlerdir.

Emeççi halklarımızın bu meşru müdafaa-sını "anarşi, sağ-sol çatışması, kardeş kavgası" demagojileriyle saptırmaya çalışan 12 Eylül'cüler bugün, "tarihî tekrür" ettirircesine "sağ-sol çatışıyor, anarşi doğuyor" gibi sözleriyle saldırın ve provakasyonlarını gizlemeye çalışmaktadırlar.

Dün ülkemiz Kahramanmaraş'a çevrilemediyse, emeççi halklarımızın ve onların vendedirî devrimcilerin kamu canı pahasına verdiği mücadelelerin sonucudur.

Bugün Basın Yayın Y.O.'da yaşananlar önmütüzdeki yaşayacağımız sıcak günlerin ön habercisidir. Olaylara duyarsız kalmak ileride yaratılacak ölümlü mangelana davetiye çıkarmaktır. Tüm halk güçleri, devrimciler, ilericiler, anti-faşistler, aydınlar olaylara duyarlı olmalı Maraş'ları, Çorum'ları yaratılanla ülkemizin bilinciyile faşizmin teşhiriyapılmalı ve bu doğrultuda tüm halk güçleri kesinlikle tavır almalıdır.

Şeker-İş Sendikası 13. Genel Kurulu yapıldı

Şekerin tadı yok

Şeker Sanayii işko-lunda örgütlü tek sendika durumundaki Şeker-İş Sendikası 13. genel kurulu 2-5 Kasım tarihleri arasında Ankara'da yapıldı. Genel Kurul açış konuşmasını yapan Şeker-İş Genel Başkanı Hikmet Alcan; 24 Ocak kararları ve 12 Eylül'e değinerek şunları söyledi, "ülkemizde ki demokratik rejimi tamir amacıyla, 1961 Anayasa'sından sonra iki müdahale oldu. Her iki müdahalede de gerekçe ve demokrasi yeniden tesis etmek idi. Ama her ne hikmetse demokrasi, sermayeden yana tesis edildi..." "1983 yılı genel seçimleri hepimiz için, büyük bir umut olmuştur." Daha sonra 83 seçimlerine ilişkin "zannetmiştik ki" diyerek devam ettiği konuşmasında Alcan ANAP'a ilişkin yanışını 1989 Şeker-İş kongresinde itiraf ediyordu. "Refaha susamış çalışsanlar, dar gelirli-ler, oylarını enflasyonu % 10'lara düşürecekleri, neticede çalışsanlar mutlu edilecekleri, refahın en uygun şekilde tabana yayılacağını ifade edenlere verdi. Netice ise hepimizin malumu", diyordu.

"ZANNETMİŞTİK Kİ,"

12 Eylül ve 24 Ocak kararlarını, "adet yerini bulsun, Şeker-İş eleştirmedi demesinler" gibisine bir üslupta eleştiren Alcan; vakti zamanında, 12 Eylül'ü anarşi ve terörden kurtuluş, 24 Ocak kararlarını işçinin refahı, 82 Anayasasını, 83 seçimleri ve ANAP'ı da demokrasiye geçiş ve hür sendikacılık olarak zannetmiş.

89 Türkiye'sinde "neticede herkesin malumu" olan olaylar, vakti zamanında Şeker-İş yöneticileri tarafından, daha başka olarak "zannetilir"miş.

Genel Kurulun 3. günü konuşan delegeler ise, Şeker-İş ve Türk-İş'in geçmiş dönem politika ve "zan'larına" ilişkin daha bir açıklık getiriyorlardı.

598 sayılı çalışma raporunda ise, 1980 sonrası döneme ilişkin, 12 Eylül, 24 Ocak kararları ve sendikalar kanununa ilişkin değerlendirmeler, ancak çalışma raporunun 59-62 ve 139-147 sayfaları arasında sıkışıp kalmıştı. Çalışma raporunda ise, yine bu dönem politikaları, hükümet çevresi ağzıyla anlatılarak, bu politikalarla o dönem yönetiminin kendi programlarında neleri amaçladıkları yazılıyordu. İşçilere sunulan bu raporda 24 Ocak kararları şöyle anlatılıyor, "...Bu durum enflasyonu körükledi. Sonuçta daha köklü önlemleri içeren yeni bir kararlılık programı, 24 Ocak 1980'de yürürlüğe girdi". "...fiyatların aşırı derecede serbest rekabet piyasası koşullarında oluşması ön-

Devamı 11. sayfada

İPLİK PAZARI

PARLAMENTO ORMANINDAN BİR AĞAÇ

ANAP'lılar "Özal, başkanlığında 'bir ağaca' aday gösterse seçeriz" dediler.

Özal, Yıldırım Akbulut'u aday gösterdi ve Akbulut seçildi.

Vekillerimiz

Sevgili milletvekillerimiz "vatan ve millet uğruna" yoğun çalışmalarından fırsat bulup nihayet kendilerini düşünebildiler. 33 yaşında emekli olabileme hakkından "süper maas" a kadar; emeklilik süresince de milletvekili iken tanınan ayrıcalıkların devam etmesine kadar pek

çok yeni "hak" TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edildi. Emekli Sandığı bütçesine de bunun için 200 milyar liralık ek bütçe kondu. Bu arada memur maaşlarına yapılan zam % 24'ü geçmezken "vekillerimiz" in maaşları 7 milyon 220 bin liraya yükseltilirdi.

Turgut Özal daha önceleri milletvekili maaşlarının artırılmasını savunurken, "milletvekillerini iş tabinden kurtarma" gereğini öne sürerek "vekillerimizin" aslında iş tabii ile geçindiklerini ima etmişti.

Biz de şimdi yeni bir öneri ile geliyoruz. Özal'ın da söylediği gibi milletvekilleri nasıl olsa iş takip etmekte halkın sorunlarının çözümüne fırsat bulamıyorlar. Öyleyse maaşlarını da emekli halden alınan vergilerle oluşturulmuş bütçeden değil, kimin işini takip ediyorlarsa onlardan alsınlar.

Önce ben, Sonra sen

Beypazarı'nda işten ahlmalar gündemde. İşten atılan 7 kişinin ardından 15 kişilik bir liste hazırlanmış ve sözüdeiliyor. Liste Je adı olduğu sanılan bir kadın işçi, üyesi olduğu Laspelkim-İş Sendikası'nın genel sekreterine, yasal izninin işveren tarafından kullanılmadığını söylemiş. Aldığı yanıt hayli ilginç. "Uludağ'a kayak yapmaya gidiyorum. İzin kullanacağım. Dönüşte görüşürüz. Biraz bekle"

Müddeler olsun!.. Beklediğimiz roman, ölümsüz yapıtı "İnsanlar Böyledir" sonunda çıktı. Üstün İnanç adlı "Bütün anarşi" arkadaşımız işçiler için geçesini gündüzüne kattı; ne yapı etti bu muhteşem yapıtı yazdı.

Neler yok ki içinde: metal ve dişli, fazilet ve manevi değerler, ask, nefret, intikam... Bu romani mutlaka okuyunuz, okutunuz. Ancak bu arada sendikamız Türk-Metal'e de yapp kalkıp dua ediniz.

Not: Bu ilian Türk-Metal Sendikası'nun kurdurttuğu bir kooperatifi'nin aylık İstanbul Metal İşçilerin dergisinden alınmıştır.

Doğramacı'dan şimdi de

işçi kıyımı

üniversitelerdeki öğrenci ve öğretim üyesi dan sonra YÖK başkanı Doğramacı yerinde işçi kıyımına başladı. Anka-yette köyünde kurulu bulunan Tepe işletmesine bağlı işyerlerinde 60 kadar işçileri feshedildi. Tepe grubu Doğ-ründen birisi. Toplam 1370 işçinin çay-şyerlerinde, işçilerin sendikalaşma gi-ri, İhsan Doğramacı'nın emirleriyle, mayna çalışılıyor. 60 işçinin işten atıl-maya başlanıyor.

İşyerlerine kesinlikle sendika sokmayacak-sın" dediği öğrenildi. Bu emirden sonra kollarını sıvayan yönetim kurulu, sendikal faaliyetleri tespit edilen 60 kadar işçiyi, "kadro fazlası var" diyerek, işten attı. Olayın devamında, Hürriyet gazetesinin 4 Kasım 1989 günkü sayısına ilan ederek, işçi arayama işte-ven, asıl niyetinin ne olduğunu söyleme ihtiyacını bile duymuyor.

Konuyla ilgili bir açıklama yapan Öz Ağaç-İş sendikası, bu durumu protesto ettiklerini, amacın sendikal hak ve hürriyetlere darbe indirmek olduğunu belirterek kamuoyunu du-yarlı olmaya çağırdı.

Sonucu baştan belli

• Mart-Nisan eylemleri sendikal yönetimleri oldukça ürktüştü.

- Sendika Genel Kurullarında gerçekleştirilen tüzük değişiklikleri ile sarı-uzlaşmacı sendikal yönetimler tarafından "Sendikal Oligarşi" yaratılmıştır.
- Delegeler içinde yeralan Devrimci Demokratlar, kürsülerden işçi sınıfının sendikal anlayışını ve mücadelesini, işçi sınıfının sesini yükseltmelidirler.

Türk-İş Genel Kuruluna çok az bir zaman kala, genel kurulları yapılamayan Tezkoop-İş ve Şellüloz-İş sendikalarının genel kurulları dışında Türk-İş'e bağlı bütün sendikaların genel kurulları tamamlandı. Ve şimdi gözler Türk-İş Genel Kuruluna çevrilmeye, tüm dikkatler burada yoğunlaştırılmaya çalışılıyor. Yaşanan telaş, sonucu baştan belirlenen

bir genel kuruldaki güçleri dengelemekten ibarettir.

Mart-Nisan eylemleri siyasal iktidarın yanısıra sarı-uzlaşmacı, teslimiyetçi sendikal yönetimleri de ürktüştü. Fakat bu eylemler siyasal önderlikten yoksun oldu ve siyasal sonuçlar üretmemesi nedeniyle kendiliğinden bir nitelik taşımaktaydı. Diğer bir anlatım şek-

liyle örgütsüzdü, örgütlenemedi.

Yüksele işçi tepkileri değişik "muhalafet" hareketleri biçiminde şube genel kurullarına yansımış ve yer yer değişimlere neden olmuştu.

İşçi sınıfının bu kendiliğinden eylemlerinin hızından korkan sarı-uzlaşmacı sendikal yönetimler, sendikalarının genel kurullarına yönelik yeni, "sol" görüntümlü politikalar üretmek zorunda kalmışlardır. Hazırladıkları Çalışma Raporlarında ve genel kurullarda sözde "demokrat, işçi sınıfından yana" bir tavır görüntülemeye çalışmışlardır. Bu nedenle "işçi sınıfı, işçi hakları, demokrasi vb." sözleri dillerinden düşmemiştir. Nitekim sendika genel kurullarında SHP, DYP ve hatta iktidarın kolu işlevi gören eğilimlere kadar herkes "demokrasi havarisi" kesilmeye başlamış; dillerinden "demokrasi" sözünü hiç düşürmeyen sarı-uzlaşmacı yönetimler, diğer yandan sendikalarında sendikal demokrasiye "hayır" dememiş, sendika içi demokratik uygulamalara karşı çıkmışlardır.

Kuşkusuz genel kurullara yönelik bu yeni politikalar, işçi sınıfının sınıfsal çıkarları açısından bir gelişimin işaretleri değil, sarı-uzlaşmacı sendikal yönetimlerin, kabaran işçi dalgalarının kendilerini kiyıya atmalarını önlemeye yönelik çabalarıdır.

Bir kaç dışında tamamlanan sendika genel kurullarında, genel olarak SHP-DYP ittifaklaşmaları gözlenmiştir. Siyasal partilerin kürsü olarak kullandıkları bir alan işlevi gören sendikalarda genel kurullarında, yönetim değişikliğine uğrayan Hava-İş, Likat-İş ve yönetimi yenilenen Tümtis sendikaları dışındaki diğer sendikalarda işçiler değişmiş olsa bile anlayış olarak- eski yönetim yerlerini korumuşlardır. Genel kurullarda gerçekleştirilen tüzük değişiklikleri ile (örneğin şube açmak, birleştirmek, kapamak, genel kurul yer, tarih konularında şubelerle genel merkezin mutabakatını sağlamak...vb.) sendikal muhalafetlere yaşam hakkı tanımayan "sendikal oligarşiler" yaratılmaktadır.

Bu durum sendika genel kurullarında genel olarak SHP-DYP ittifaklaşması şeklinde ortaya çıktı. Türk-İş genel kuruluna doğru bu ittifak, içine iktidar yanlılarını da alarak işçi sınıfını "devlet sendikası" içinde denetim altında tutmak, gelişebilecek sendikal muhale-

• Koltuklarını korumak telaşına düşen sendikacılar arasında DYP-SHP ittifakı ön plana çıktı.

fetlere olanak tanımamak ve kendi yönetimlerini güvence altına almak yönünde bir yapılanış içine giriyor. Hatta bu "devlet sendikası" içinde "birlik", dışarı da kalanları da (Çelik-İş, Otomobil-İş, Laspetkim-İş...) çağrılan bir açık kapı niteliğindedir.

Genel Kurullardaki ittifaklaşmalar mutlaka ortak listelerde aranmamalıdır. Aynı ayrı listelerle çıkmak, bu ittifaklaşmaların olmadığı anlamına gelmez; yalnızca sandalye paylaşımını oylamaya bırakan bir anlam taşır.

Bugün işçilerin karşısına "sağ" düşünce olarak çıkmanın mümkün olmadığı görülmektedir. İşçileri denetim altında tutan "devlet sendikası" Türk-İş içinde bir birlik" in esaslığını sağlanması açısından SHP-DYP ittifakına iktidar yanlıları da ortak edilebilecektir. Bu yeni ortağı katılımı açık olarak değil, sandık açıldıktan sonra görüldürse şaşırtıcı olmamalıdır.

Delegeler içinde yeralan devrimci demokratlar, Türk-İş Genel Kurulunda açık ki sonucu belirleme gücüne sahip değillerdir. Ama genel kurul kürsüsünden işçi sınıfının sesini yükseltebilirler. Bu ses, tüm işyerlerine kadar uzanan, devrimci sendikal anlayışı ve mücadeleyi işçi sınıfına duyuran bir ses olmalıdır.

Tümtis: Türk-İş'te farklı bir ses "Bizler devrimci sendika diyoruz"

Tümtis (Türkiye Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası) 21. olağan genel kurulu 4-5 Kasım tarihleri arasında yapıldı.

Genel Kurul İstanbul Eminönü Halkeğitim merkezinde 5500 üyeyi temsil eden 200 delegenin katılımıyla gerçekleşti. Deri-İş genel başkanı Yener Kaya'nın divan başkanlığını yaptığı genel kurulda Genel Başkanlığı Sabri Topçu, Genel Sekreterliğine Yurdal Şenol, Genel Mali Sekreterliğine Muammer Sağlam, Genel Eğitim Sekreterliğine Ali Kater, Teşkilatlandırma Sekreterliğine Mustafa Okumus seçildi.

Genel Kurulda, adayların belirlenmesi çoğunluğun aynı sendikal anlayışı paylaşmasından dolayı durgun bir havada gerçekleşti. Delegeler kürsüyü kullanmadılar. Sendikaların örgütlülüğünün daha ileri götürülmesi için değerlendirme ve görevlerin tespit alanı olan genel kurul bu doğrultuda değil, yalnızca adayların seçilmesi ve oy atılması olarak değerlendirildi. Çok az sayıda delegenin konuştuğu genel kurulda bir delege, "Dünyada örse, çekici vuran biziz. Dünya sorunlarıyla bizden başka kim ilgilenecek... Bugün Kürt halkına bok yediriliyorsa, bu bizim sorunumuz. Biz köle mi kalmak istiyoruz. Ücretli sömürü düzenini yıkmalıyız. Kendi düzenimiz olan sosyalizmi kurmalıyız... Sendikaların yapısında bir değişiklik yok. Sendikaların yönetimine işçilerin gücü yansımıyor. Türk-İş devlet, sarı sendikadır. Yüzü değişse bile yapısı değişmeyecektir. Sendikal örgütlülüğümüzü ancak iş yerlerinde yapılacak hareketleri yerine getirerek değiştirebiliriz. İşçi komiteleri oluşturulmalıdır. Örgütlü olmadan hak aranmaz. Sendikal yönetimler denetlenemez. İradelerimizi doğrudan işçi komiteleri aracılığıyla koymalıyız. Sendika içi demokrasinin yaratılması ve yaşatılması için üretilenler örgütlü gücü sağlamalıdır." diyordu.

Teşkilatlandırma sekreterliğine aday olan Ali Rıza Küçükosmanoğlu da konuşmasında genel kuruldaki rahvet havasını eleştirerek, "genel kurullar hesaplaşma alanıdır. Konuşulması, tartışılması, değerlendirme yapılması gerekir. Bugün sendikalar 12 Eylül faşizminin, para babalarının belirlediği sendikal alanda mücadele ediyor. 1948'den gelen anlayışla sınıf içinde sarı sendikacılık egemen kılınmaya çalışılıyor... Onlar sınıf ve kitle sendikası olmasın diyor. Biz sınıf ve kitle sendikası diyoruz. Bizler uzlaşmaz sendika diyoruz. Bizler devrimci sendika diyoruz. Bizler kararlılığımızı 1987 grevleriyle gösterdik. Mücadelemizi, Nakliyat-İş mücadelesine geleceğimiz ne 12 Eylül ağaları, ne de Dalan'lar durduramadı.

Yönetimin eğitim ve örgütlenme konusunda eksikliği vardır. Özellikle üç yıl içinde üye kaydımız az olmuştur. Ama bizleri bekleyen binlerce, onbinlerce arkadaşımız var. Üç yıl içinde eğitim çalışması yapıma-

muştur. Tümtis gerçek anlamda sınıf ve kitle sendikal anlayışına yakışır bir kimliğe kavuşmalıdır. Sendika içinde sarı-uzlaşmacı eğilimlerden arınmak gerekir. Sizlerde Nakliyat-İş'in olumlu mayaları vardır" dedi.

Tümtis Sendikası 12 Eylül'ün sendikaları soktuğu cendereyi 1987 ambarlar greviyle ilk parçalayan mücadelerden birini gerçekleştirmiştir. Patronların lokavt silahını, lokavtu kırarak patronlara çeviren genel nakliyat işçisi olmuştur.

Türk-İş içinde sayılı nitelikteki sendikaların biri olan Tümtis, nakliyat işçilerinin gücünü, örgütülüğünü, sesini bütün sınıf kardeşleriyle birleştirmiştir. Türk-İş genel kuruluna giden delegeleri az sayıda olsa bile genel kurulda sarı, uzlaşmacı, devlet sendikal yapısına karşı "İlle de Kayga" mesajları verilmiştir. Sendika genel kurulunda yaşanan sönük, durgun hava dağıtılmalı Türk-İş genel kurulunda kürsüler işçi sınıfının çıkarına, yarın ve sınıfın potansiyel akacak mesajlarla doldurulmalı, işçiler buna göre belirlenmelidir. İşkolundaki işçilerin mücadele geleneği, genel kurul raporu ve rapora sahiplenme, gerçekleştirilmesi gerekenlerin yapılacağına ilk ışaktır.

Mis Süt'te sendika- işveren kışkıracı

Gazetemize, ancak 6. sayısından sonra kavuşabildik. Bizim ümit işimiz, aynamız oldu. Bizim sorunlarımızı tam da bizim anlayacağımız dilden yazıyor. Emegi geçen arkadaşlara elinize sağlık, kafanıza aydınlık diyoruz.

Sorunlarımız çok. İşyerimiz TEKFEN Holdinge bağlı Mis Süt. Çalışma koşulları çok kötü. Yaklaşık 200 kişi 12 saat çalışmaya mecbur bırakılıyor. Ücretler çok düşük. 2-3 toplu sözleşme geçirmiş işçiler hala asgari ücretle çalışıyor. İşgüvenliği ve işçi sağlığı yok. En ufak bir itirazda kapı dışarı ediliyor. Şefter istediği işçiyi ihtar veriyor, işten çıkartıyor. İhtarları imzalamayanlara baskı yapılıyor. Hafta tatili yok, sürekli mesai veriliyor.

Sağlık koşulları ise berbat. Haftada üç gün gelen doktora baskı yapılıyor. İstirahat vermemesi söyleniyor, işçiler hastaneye sevk ettirilmiyor. 200 işçiyi 3 adet duş yeri var. Suyunma odaları ahır gibi, hiç havalandırması yok.

Yetkili sendika Tektida-İş. Biz İzmir Merkez Şubeye bağlı Balıkesir Şubesine bağlıyız. Böyle sarı sendika görülmüştür. Tektida-İş'in en gerici şubesi olsa gerek. İşyeri kurulduğundan beri temsilci seçimi yapılmamış. Temsilcileri işveren belirliyor. Sendika da atama yazısını yazıyor. İşçiler ise örgütsüz ve suskun.

Kuruluşu sendika değiştirmekte buluyorduk. Durumdan hemen işverenin haberi oldu. Özgıda-İş'ten bir kişi geldi, toplantı

Yerli içemiyormuş!

Genel Maden-İş Genel Kurulunda telefonla yapılan genel başkan seçilen Şemsi Denizler, "işçilerin temennileri" bölümünde işçilerin ekonomik kurtuluşlarına değiniyordu. Denizler konuşurken örneklemek istedi:

- Arkadaşlar bugün yerli sigaranın fiyatı yediyüz lira olmuştur.
- İşçiler derhal müdahale ettir:
- Yediyüz değil başkanı, sekizyüz.
- Başkanın hafiften kızardığını söylemeye gerek yok tabii. Ancak böyleli "hassas" bir adam bu kadarla kalmazdı. İşçiler ekledik.
- Yerli sigara içmiyorsun galiba başkan. Denizler'in itiraf etmekten başka çaresi kalmamıştı:
- Evet, içemiyorum.

.....

Genel Kurul'da kulak kabartmışız bir kaç diyalog da sendikamızın yayınıyla ilgiliydi. Ki eğitim sekreteri eğitim konusunda yapılan eleştirilere kahınlığını belçiyor, ancak olmaz sendikamızın bir yayınının mevduatı olduğunu söylüyordu:

- Arkadaşlar, eleştirilere katılmıyorum ancak yayınıma iyi-kötü çıkmaktadır.
- Boy Sekreter yanlı olmakta geçmektedir.
- Onu da tek yaprak çıkartacağız neredeyse...

Harcırah zamanı

Delegelerin çok, paranın konuştukları kurullarda birbirinden ilginç olaylar yaşanıyor. Kimi delegelerin kongreleri "yonip-icilip lenilen" yerler olarak görmesi başyönünde Hele enserlerinde işçilerin soluğunu hissettiği yerler için... Belediye-İş Genel Kurulunda benzer bir atmosfer var. Konuşmalarının yerinde söz alıp, kürsüye gelen Mali Sekreter Hasan Soykal "Arkadaşlar, bugün konuşma, sendikamızın muhabesesi açık. Çamaşır harcırahlarınızı alabilirsiniz" deyince londa aniden bir dalgalanma oldu. Önceki rüldüğünde, delegelerin pek çoğu kongre salonunu terk etmiş, tozu dumana katarak dikanın yolunu tutmuştu bile...

"Ben Türküm pusuya yatmam"

Hava-İş Genel Kurulunda Sosyal Demokrasi adıyla çıkan sınıf ve kitle sendikası işçilerin savunularını eski Genel Başkan Adnan'ın eleştiriyorlar:

- Toplu sözleşme görüşmeleri sırasında da yönetimin uzlaşmacı teslimiyetçiliğine karşı biz işverene tepkimizi göstermek istedik. Yemek boykotu kararını biz yemek boykotunu sendikaya bildirdik, sendika önlemeye çalıştı. Önlemeye yince da işverene telefon ederek "bizi kiler yarı yemek boykotu yapacak, yemek milli servettir. Şöyle ucuz bir yemek çıkartın. Ziyat olmasın. Ayrıca genel önelimleri alın" diye ihbar etti.
- Eski genel başkan eleştiriyi şöyle cevaplıyordu:
  - Bu yalandır arkadaşlar. Yemek boykotunu telefonla bildirmedim. Bizler yemek boykotu. Ben Türk'üm. Pusuya yatmam. Söyledim işverene gidip yemek boykotunu bildirerek düelloya davet ettim.

Genel Kurul bitiminde bir delege konuşuyordu:

- İlk defa Genel Kurul'a geldim. Delege olmasam bile hiçbirini kaçırmadım. Tiyatrodan daha zevkli.

Türk Metal Genel Kurulu'nda Özbek, işçi sorunları yerine "iç ve dış şer güçleri"nden sözetti

"Dava"dan dönene ihraç

- Ek zam eylemlerine katıldığı için Türk Metal'den ihraç edilen Gebze Şube Başkanı, "Patronlar işçi atmaktan suçlayan Özbek en büyük işçi düşmanıdır. Mal varlığıyla Avrupalı'nın ve Orta Doğu'nun en zengin sendikacıdır. Bu mal varlığının nereden geldiğini açıklamalıdır" diyordu.
- Fesh edilen Gebze Şubesi'nin, ihraç edilen yöneticilerine Genel Kurul'da söz hakkı bile verilmedi.

İMREN AYKUT: "İŞÇİLERE EN YAKIN BAKAN"

Türk kökenli beyin arayışına çıkan, ırkçı bir anlayışa sahip olan Özbek'in sınıfa verebileceği hiçbir şey olmadığı ortaya çıktı. Özbek ve Sendikası tensikata uğrayan işyerlerinde (M.K.E.) işçilere sırtlarını döndüler, Türk Metal'den istifaya eden Türk Traktör işçilerine karşı, polis ve işverene işbirliği yaptılar. Sınıfın hak ve istemlerini, işverene tezgahlayan, işveren dostu, geçmişte MHP'ye, günümüzde MÇP'ye militan yetiştiren bir anlayışla sınıf çıkarları bağdaşmaz. "Önce aşiretten devlete ulaşan Türk toplumu, yeniden aşiret dönüştürülmek istenmiştir" diyor Özbek'in tüm derdi ırkçılıktır.

Özbek "Türk-İş'i Türkiye'nin kaderinde söz ve karar sahibi yapmak şarttır" diyerek tüm bu sınıf karşıtı anlayışını Türk-İş'e taşımaya da hedefliyor. Oysa işçi sınıfı tüm sınırları aşan daha yaşanılabilir, daha güzel bir dünya istiyor. Sınıfta bölün, ırkçı, işveren dostu, sınıfın her türlü hak ve istemlerini yok ederek, işçileri, işverenin her türlü saldırı ve soygununa mahkum eden bir anlayışa sınıfın ihtiyacı yok.

Özbek'in konuşmasından sonra, yapılan divan seçimlerinde Yol-İş genel başkanı Bayram Meral divan başkanlığına, Hikmet Alcan ve Enver Toçoğlu'na başkan yardımcılıklarına getirildiler. Konuklardan ilk konuşmacı İmren Aykut, genel kurulları "işçi sorunlarının tartışıldığı forumlar" olarak tanımladıktan sonra, "sendikacılık ve serbest toplu pazarlık sistemi olmadan, demokrasi olmaz. Biz serbest toplu pazarlığı getirdik" diyerek bildirildiği konuşmasının arkasından, divan başkanı Bayram Meral, İmren Aykut'u "kabinede işçilere en yakın bakan" olarak ilan ediyordu.

"ANA MUHALEFET PARTİSİ GENEL BAŞKANI SÜLEYMAN DEMİREL"

Bir zamanlar "bana sağcılar cinayet işliyor dedirtmezsiniz" diyen Süleyman Demirel, Türk-Metal genel kurulunda "Başbakan Demirel" sloganlarıyla karşılanırken, "Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı" olarak anons edildi.

Türk-Metal'in MHP'li Demirel'e olan ve fa borçlarını önünde oluşturdukları uzun kuy-

Teksif Genel Kurulu'nda aday olmak suçtu Sendikalar demokrasi mi? Oligarşik kast mi?

- **Yönetim adına konuşan İnandıoğlu, şube kongrelerinde genel merkezin muhalif adayların kazanmasını engelleme çabalarını "sendikalar demokrasi" olarak niteledi. Hiçbir Teksif üyesini "mezara gönderecek iz yapmamakla, onların eline boya, fırça, silah vermemekle" öğündü.**
- **Tarafsız olması gereken divan başkanlığına, geçen üç yılın hesabını vermesi gereken Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın kendisini seçtirmesi "Teksif usulü demokrasi"ye bir başka örnekti.**

Şevket Yılmaz'ın bir yanında Ecevit bir yanında Rahşan. Amaç muhabbet olsun.

rar verir, kanaatleymiyim' Necdet İnandıoğlu bu sözleriyle Mehmet Kartal'ı adaylıktan çekilmeye zorlarken tüm bunları "sendikalar demokrasi" için yapıyordu. Teksif'in oligarşik kast'ını değil yıkarak, aday dahi olunamazdı.

Daha sonra yönetim kurulu adına söz alan bir başka konuşmacı İbrahim Yalçınoğlu ise, "Biz hiçbir şey yapmadık 4000 tane temsilciyi cezaevlerine göndermedik" diyerek, ne kadar uslu sendikacı olduklarını anlatıyordu.

ŞEVKET YILMAZ'IN BASIN VE İŞÇİLERDEN RAHATSIZLIĞI

Genel Kurul'un son konuşmacısı Şevket Yılmaz ise, "Şimdiye kadar konuşmaları dinledim. Çoğu iyi konuştu. Ama içlerinden bir kaç tanesi yarı midedi bozdu" diyordu. Oysa 12 Eylül'den sonra Bursa'da bir öğün salonunda Mehmet Kartal'ın ay-ni tabaktan pilav üzeri döner yemek, Şevket Yılmaz'ın midesini bozmuyordu.

Şevket Yılmaz'ın bir diğer rahatsızlığı basından yanaydı. Geçen kongreyi kaybedenlerin başında Şevket Yılmaz aleyhine söylentiler yaymaya çalıştığını iddia ediyordu bazı kişiler. "Ama ben kamuoyunda, basında Türk-İş'e bağlı bir teşkilat yöneticisini eleştirmem, eleştirtmem. Türk-İş'in itibarını hazmedemeyenler tabii ki, çeşitli şekillerde birşeyler söylüyorlar basın çevresinde. Türk-İş konusunun bu kongrede müzakere edilmemesini başkanlarıma söyledim. Etmeyelim dedim. Bunun bir sebebi var, o sebebi müsaade ederseniz şimdilik bende kalsın". Şevket Yılmaz tüm bunları söylerken eliyle basın bölümünü göstererek, delegelerin dikkatlerini üzerine yönlendiriyordu. Basın bölümünde tek bir gazeteci vardı; İşçilerin Sesi muhabiri.

ŞEVKET YILMAZ, PUŞTLUK YAPMAZ.

"Bir gazetede 1983'ten sonra en az grev yapan, ya da hiç yapmayan Teksif diyor, bir gazete. A be oğlunum, sen yaptında işçiyi kaç lira ödenek verdin" Yılmaz basına olan öfkesini böylece ifade ederek konuşmasını sürdürdü. "Şimdi bazıları diyecek bakın Şevket Yılmaz'a şark kurmazlığı yapıyor. Çünkü Merinos fabrikasından gelen delege Şevket Yılmaz'a karşı aday çıktı. Hiç merak etmeyin, dansışıklı doğuş yok. Oyle bir puştlukta yapmam" diyor Yılmaz. "Başka sendikalarda bütün bunları söyleyenler, Genel Başkan karşı aday olanlar genel kurulda delege bile olamazlar, var mı böyle alçak gönüllü bir sendikacı" diyerek kendine iftihar taşıyor. Bu sözler Türk-İş'e bağlı sendikalar muhalif eğilimlerin Genel Kurullarına delege olarak giremediği ve giremeyeceğinin açık bir ifadesiydi. Herkesin demokrat kesildiği ve demokrasi istendiği, bir ülkede bu sendikaların içinde "demokrasi" esas duruş, "zapı-rapti" demektir. 12 Eylül'ün asker sendikacıları, 12 Eylül'ü eleştirerek(!) vitrin doldurdular. Genel Kurul salonlarında işçi dostu, demokrasi havarisi, işçi haklarının savunucusu kesilenler, toplu sözleşme görüşmelerinde, işçilikle ilgili kalmayıp, bürokratsaşanlar, emekli sendikacılarla ilgili yasa tasarıları karşısında eriyip gitmediler mi? Toplu sözleşmeleri satılığa çıkarmadılar mı? Teksif Genel Kurulunda bir grup delegenin "cuntasız tam bir demokrasi" sloganları veya "evimle ekmeğe götürüyoruz" şeklindeki sözleri ise, Genel Kurul kürsüsüne ulaşamadığı gibi, sendikacılarında sağ tarafına geliyordu. Genel Kurullarda sınıfın kendi seçeneğini, kendi sesini oluşturabilecek, birim örgütlenmelerinden geçiyor. İşyerlerine dayanmayan, işyeri örgütselliği yaratamamış olan karşı çıkışlar kolayca eritilebiliyor. Bu kast'ı kırmamanın yolu, sınıf, sendikalar mücadelesinin odağına koyan, sınıf bilimiyle donanmış, işyeri komite ve konseyleriyle ifadesini bulan, sınıf ve kitle sendikalar anlayışından geçmektedir.

3-5 Kasım tarihleri arasında Ankara DSI Konferans salonunda Teksif Genel Kurulu yapıldı. Genel Kurul'un son günü yapılan seçimlerde, Genel Başkanlığı Şevket Yılmaz, Genel Başkan Yardımcılığına Salt Burçın ve İbrahim Yalçınoğlu seçildi.

183.000 üyesiyle Türkiye'nin en büyük sendikası özelliğini taşıyan Teksif'in 12. Olağan Genel Kurulu açılış konuşmasını yapan Genel Başkan Şevket Yılmaz, 12 Eylül ve sonrası dönemine ilişkin "Son derece haklı bir şekilde ve kuşkusuz, ekonomik terahiler bir sonucu olarak Türkiye, temel hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı, iktisaden güçsüz durumda halk çoğunluğunun dışlandı, işçilerin, özellikle işçi örgütlerinin ve yöneticilerinin suçlandırıldığı bir döneme sokulmuştur. 1980 düzenlemelerinin belirgin özelliği sermayenin tüm isteklerini kurumsallaştırmasıdır." derken, zamanında Ankara'da Emek Sinemasında, sendikacıları toplayarak "82 Anayasası'na evet oyu verin", dediğini anlatıyordu.

"Demokrasi mücadelesi, takdir edilmelidir ki, kolay ve bedelsiz bir mücadele değildir" diyor Yılmaz, anlatıyor ki demokrasi mücadelesini(!) bugün sözüntü dahi etmek istemediği, 82 Anayasasına evet kampanyasıyla, 12 Eylül ve Özal hükümetlerine Türk-İş olarak verdikleri bakanlarla vermiş. Şevket Yılmaz'ın bu açılış konuşmasından sonra yapılan divan seçiminde Şevket Yılmaz kendi sendikasının Genel Kurulunda divan başkanı oluyor.

Tarafsız olması gereken divan başkanlığına, geçen üç yılın hesabını vermesi gereken Şevket Yılmaz'ın kendisini seçtirmesi, Teksif'de demokrasi-nin nasıl işlediğini gösteriyordu.

Söz sırası konuşlara geldiğinde ise, Deniz Baykal, Süleyman Demirel ve Teksif'te 11 yıl çalışan Çalışma Bakanı İmren Aykut sularını beklemekteydi. Baykal ve Demirel diğer sendika kongrelerinde olduğu gibi konuşmalarını, işçi haklarına ilişkin kısa bir değerlendirme ve ağırlıklı olarak Cumburbaşkanlığı seçimlerine ayırmışlardı. İmren Aykut Teksif'te olan çalışmalarından söz ederek, kendisinde "Teksif ailesinden" olduğunu söyledi. Aykut konuşmasında Şevket Yılmaz'ın her zaman gereğinden çok fazla yakındığını ve olayları çok fazla büyüttüğünü söyledi.

Şevket Yılmaz ve konuşuların konuşmalarıyla geçen birinci günün arkasından, söz sırası delegelere gelmişti. Az sayıda delegenin konuşması yapıldığı ikinci gün oturumunda, delegelerin yönetimi eleştirmekten özellikle kaçındıkları görülmüştü. Kimi delegelerin yaptıkları konuşmalarda, "Ek zam için, Türkiye İşverenler Sendikası zorlayalım" şeklindeki önerileri veya "yöneticilerimizde daha fazla heyecan olmalıdır" şeklindeki sözleri genel kurulun sonlarında eleştirileri yanıtlamak için kürsüye gelen, yönetim kurulu üyeleri tarafından en ağır eleştirilere hedef olurken, Teksif'te değil eleştiride bulunmak, öneride bulunmanın daha söz konusu olamayacağı, delegasyonla yüksek sesle gözde verilerle anlatılmaya çalışılıyordu.

Kürsüye konuşmacı olarak gelen, hemen her delege, "Teksif ve Türk-İş'in partiler üstü sendikacılık anlayışına siki, sikiya sarılmak" gerektiğini söylerken salonunda yoğun bir alkış başlıyordu. Genel Kurul'un ikinci günü salona gelen DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in sendikaların politikayla ilgilenmesi ve sendikaların siyasi partilerde görev alması gerektiği şeklindeki sözler ise, yine aynı konuşmacılar ve delege tarafından yoğun bir şekilde alkışlanıyordu.

DSP Genel Başkanı Ecevit "bir sendikacının aynı zamanda milletvekili olabilemesi, yerel yönetimlerde veya parti yönetiminde görev alabilmesi yasaktır. Bu tür yasaklar yürürlükte durduktan sonra demokrasi'nin varlığından söz etme olanakları yoktur." dediği konuşmasında Erdemir ve Petkim'in yabancılara haraç-mezarı satılmaya çalışıldığını, Erdemir ve Petkim için hükümetin referandumla zorlanması gerektiğini söyledi.

GÖHSÜMÜZ DİLİK !

Ecevit'in konuşmasından sonra, eleştirileri ya-

ntılamak için Y. Kuruluna kürsüye gelen Necdet İnandıoğlu ise, tam bir 12 Eylül'cü kalıbı içerisindeydi. "Şunu iddia ediyorum ki, başta genel başkanım olmak üzere, bu genel yönetim kurulu, hiçbirinizi hapishaneye gönderecek iş yaptırılmadı. Ne 12 Eylül'den önce ne de 12 Eylül'den sonra. Bununla ne kadar iftihar etseniz azdır. Biz hiçbir üyemizin eline ne boya, fırça nede silah verip ne hapishaneye veya mezara göndermedik için göhsümüz dilik, alınmaz açınık, serifle gezmeye devam edeceğiz" diyor İnandıoğlu, kendi teslimiyetçiliklerine bir yerlerden dayanak oluşturma çabası içerisindeydi. Zinbar, sınıf demek, sendikalar mücadele vermek ya cezaevi yolu tutmak, ya da mezara gitmek. Hiçbir üyemizin eline silah vermedik, denilerek işçinin gözü korkutulur, böylece zevahir kurtarılmış olurdu. Bunun sonucunda Teksif'te işçinin söz ve karar sahipliğinden sendikalar mücadelesinden söz edilemez, sendikacılar paşa, paşa oturur maaşlarını alır, oyle kötü şeyler yapmazlardı.

TEKSİF USULÜ "DEMOKRASI"

İnandıoğlu hızını alamadığı konuşmasında "sendikalar demokrasi işte budur" dediği, Teksif'in oligarşik kastını kendi örnekleriyle anlatıyordu. "Herhangi bir genel yönetim kurulu üyesi, şube yöneticilerinden birine seçim kaybettirmek için fabrikasına gelip şuna oyu verme dedi mi? Hayır. Aksine, sizin karşınıza aday olanların karşısına, çok zaman Genel Yönetim Kurulu tavrı almıştır. En son kongre yapıldığı için Maraş'tan misal vereceğim. Karşısında aday olmayın diye defalarca söyledim. Defalarca karşınızdaki adamlarla mücadele ettim", diyor İnandıoğlu Şevket Yılmaz'ın karşısında Genel Başkanlığı adaylığını koyan Mehmet Kartal'a da kast ediyordu. Şube veya Genel Merkez yönetiminin karşısına aday olmak, muhalefet olmak zinhar suçtu ve buna Teksif'te müsaade edilemezdi. Şube kongrelerine müdahale etmek, muhalif adayların kazanmasını için genel merkez yöneticilerinin her türlü taktiklere şayan (!) çabaları ise, sendika içi demokrasiydi(!).

"Mehmet Kartal, ben bu geleceği kırmak için Genel Başkanlığı adayım dedi. Gırtlakını mı sıkıttı burada? Hayır. Birşey mi söyledik? Hayır. Olabilir demokrasi bu. Ama bu hareketle barınmadığı için oturanlar, dışımızdakiler, yarı belki basında Şevket Yılmaz'ın da karşısında adam var diye yazmak sevincini tadacaklar. Bu sevincin tadılmasında inanım en büyük üzüntüyü çeken benim. İnsallah değerli arkadaşım, bu için bir heyecan mahsülü olduğunu söyler. Artık ne yaparsanız kendisi ka-

Dokgemi-İş 31. Genel Kurulunda özetlenen sendikalar felsefe:

"Bizde isyan yok, islamız elhamdüllillah"

Dokgemi-İş 31. Genel Kurulu 4-5 Kasım tarihinde İstanbul'da yapıldı. 238 delegenin yanı sıra değişik siyasi parti (DYP, RP, MÇP) temsilcilerinin, değişik sendika yöneticilerinin, devlet kademelelerinden çeşitli görevlilerin (müsteşar, müderris müdürleri) ve işveren temsilcilerinin katıldığı genel kurulunda, Genel Eğitim Sekreterliği dışında tüm yönetim birimlerini eski yönetim kadrosu kazandı. Divan başkanlığına Türk-İş 1. Bölge Temsilcisi Vahap Güvenc'in yapıldığı Genel Kurul'un gündeminin konuşlara ayrılan bölümünde, DYP, RP ve MÇP temsilcileri 12 Eylül'e atarak "demokrasi ve işçi hakları"ndan söz ettiler.

MÇP'DEN 'DEMOKRASI' HAVARİLİĞİ

MÇP Başkan Yardımcısı Ş. Bülent Yahneli, sanki, "kendisi tokken konuşma olmanın" kapitalizm olurmuş gibi, "bu haliyle kapitalizme karşı, komünizm açken kendisi tok olan kapitalizme karşıym" diyerek, 12 Eylül'le gaspedilen işçi hakları, özelleştirmeler, enflasyon, milli gelir bölüşümü ve dış borç problemlerinden söz etti. 12 Eylül

öncesi sivil faşist terörün mirasçısı olan MÇP temsilcisi, "Türkiye'de bugün demokrasi ve hukuk sorunu yaşanmaktadır" diyerek "demokrasi" havarisini kesilmeye başladı. Daha sonra söz alan RP'den eski Adalet ve Çalışma Bakanlarından Şevket Kazan, "Kıdem Tazminatı Fonu" üzerine oturduğu konuşmasında, "Ben iddia ediyorum bu ülkede Vehbi Koç vergi vermiyor, Sabancı vergi vermiyor. Yaptıkları vergi mekanizmasında (trafik memurluğudur. İşçi ücretinden vergi alınmaz. Elbette bir ülkede zenginlerin vergisini fakir öderse, bu ülkede köle yönetimi vardır." dedi.

UFUKSUZ KONUŞMALAR VE TEKKE HAYASI

Çalışma Raporunun görüşülmesi sırasında bir harice 5'i yönetim aday toplam 6 kişi konuştu. Küçük bir sendikadan çok geniş boyutlu Çalışma Raporu görüşülürken yapılan konuşmaların ufuksuz ve yüzeysel oluşu, genel kurulun niteliğini açığa vur-

Likat-İş'te işçiler eski yönetime "mayna" dedi

★ **Likat-İş Türk-İş içinde olumlu değişime yönelen 3 sendikadan biri oldu.**

★ **Delegelerin tümü, yönetimi değiştirmekte kararlı olduğu için tartışma ve eleştirme gereği duymadı.**

Likat-İş Genel Kurulu sonucunda genel başkanlığına Melih Hüsnü Yılmaz getirildi.

Likat-İş (Türkiye Liman ve Kara Tahmil-Tahliye İşçileri Sendikası) 11 Genel Kurulu Ankara'da yapıldı.

9.000'e yakın üye sahip olan Likat-İş Sendikası Genel Kurulu'na 216 delege katıldı. Eski yönetimin komple çekildiği Genel Kurul'da Divan Başkanlığı'na Basın-İş Genel Başkanı Ali Ekber Güvenc yapıldı.

Genel Kurul'da, Genel Merkez'e muhalefet eden liste bütün olarak kazandı. Genel Başkanlığı İstanbul Şube Başkanı Melih Hüsnü Yılmaz tek aday olarak gelirken, Genel Sekreterliği Bandırma delegesi Ekber Fırat, Genel Mali Sekreterliği İskenderun Şube Başkanı Hasan Sadi Yüksekbaş, Genel Eğitim ve Teşkilatlandırma Sekreterliğini Erdinç Çakır kazandı. Geçen dönemde 3 yönetim kurulu üyesi olan Likat-İş Sendikası'na bu dönem 1 üye daha katıldı.

Eski Genel Merkez yönetiminin çekilmesi, yeni seçileceklerin de belli olması, Genel Kurul'da delegelerin kürsüleri kullanmamasına neden oldu. Genel kurulların yalnızca bir seçme seçilme alanı olarak algılanmasının bir sonucu olarak bu durum

geçmişte yaşananların yeterince değeri verilmediğine, bugünün ve geleceğin devirlerin belirlenmesi konusunda işçilerin rıttı. Genel Kurul'a rehaver hakim olan Eski Genel Başkan Ahmet Kuru ve başkanlığına yaparken, yeni yönetim adayı da yalnızca kendilerini tanıtarak adaylıklarını yönetimleri belirttiler. Genel Kurul seyrinde en ilginç olay, Metal Gebze Şube Başkanı Süleyman Zik'in konuşması istemesiydi. Türk-İş Genel Kurulu'nda "Davamın dışarıya uymadığı" için sendikadan atılan Kuru konuşma izni verilmedi. Közik konuşmasını alamayınca SHP milletvekili Ceylan v'yle uzun uzun görüştü.

Yöneticilerin maaşları üzerinde değişiklikli teklifi megasyonca reddedilen yöneticilerin maaşlarının 1.080'ye çıkarılmasına o birliğiyle karar verildi. Eski Genel Başkan Ahmet Kuru'nun linen koşullar içinde Türk işçilerin dereden kurtarabilecek müdavi nedir acaba?" sözlerine karşılık delegelerin muhalefet listesini desteklediği verildi.

Yeni seçilen Genel Başkan Melih Hüsnü Yılmaz'ın da "Bir 26 yıldır başkan

Genel Kurul sonucunda genel sekreterliğine Ekber Fırat seçildi.

olun" demesi başı başına bir anlam taşıyor. İşçilerin sınıf ve kitle sendikalarlığının temsil hakkına sahip olmaları ölçülecek bir olay değildir. Yeterli, sınıfın özgürlüğünü temsil ettiği anlamlandır. Liman işçilerinin sendikalar diki bilinc ve örgütlülüğünün yansıması, yönetimlerde kalmanın olmaz koşuludur.

Yaşanan sendikalar genel kurullarında yuk bir oranda SHP-DYP belirleyici

Tarım-İş'te kıpırdanım

• **"Sınıf ve kitle sendikacılığına hayata geçirmek gerek" diyen tarım işçileri, genel kurullarında belki de ilk kez seslerini yükselttiler.**

• **DYP ve SHP Tarım-İş genel kurulu'nda da şov yaptı.**

SHP - DYP ŞOVU

Türk-İş'e bağlı sendikaların genel kurullarında SHP-DYP şovu ile geçiyor. Genel Kurul, sekreterler düzeyinde genel kurulların lenen partiler, kendileri için sendikalar kadar önemli olduğunu vurgulamıyorlar. Genel Başkanların konuşmaları boyunca salonda oturan ve sonra salondan parti kadroları, işçileri yalnızca tansiyeli olarak gördüklerini kanıtlayan davranışlarıyla.

Bir çok genel kurulda partilerin den sonra, söz alan delegeler partilerin dilerini dinlemeye bile tahammül edemiyorlar. Genel Başkanların konuşmaları sorunları nasıl çözeceği, bunu söylemeye diyerek en iyi cevabı veriyorlardır.

SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal, yellerini açıkça ifade etti. Genel Kurul sal bir parlamento benzetene Baykal'ın bu karantlık döneminde bir genel kurulda bulunmanın önemini vurguladığını, iyenin tarım politikasını ve son grevini eleştiren Baykal; "demokrasi mermer blokları arasında kalacak değildir" dedi.

Genel Kurul'un sabah yapılan ilk oturumunda SHP ağırlıklı geçti. Öğleden sonra yapılan ikinci oturumda, diğer genel kurul farklı bir görüntü çizdi. Demirel'in yorgun ve her zamanki coşkusuyla oturumdu görüldü. Öğleden sonraki oturumda zamanki babacan tavrnıyla katılan Şevket Yılmaz, basın mensuplarını eleştirerek yaptığı konuşmasında, Türk-İş çatışma politikası ve beraberliğin önemini vurguladı.

MHP'LİLERİN "DEMOKRATİK"

Genel kurullardan çıkan en çarpıcı herkesin "demokratiğe" soyunması, lannın kaşarlanmış saçları, bu kurullarda süden boy gösteryorlardı. Anlatılmadığı sağıcıym diyen hiç kimse işçilerin geleceğini inanmıyordu. Genel Kurul'da demokratlardan biride Tarım-İş'ten çıktı. MHP kökenlilerin hazırladığı Genel Başkanlığı aday gösterilen, Kaplan, delegelerin görüşmelerinde konuşmasında, yönetimin anı-geçmiş ve kendilerinin demokratiğini savunması için bir dereden su getirdi. Mustafa Kürsüden "disiplinli bir sendika savundu. Kaplan'ın ne demek istediğini laşlamadı. Çünkü, her sendika

Tarım-İş Genel Kurulu sonucunda Sabri Özden başkanlığına seçildi. En çarpıcı görüntü Faşistler dahil herkesin "demokratlık" a soyunmasıydı.

11-12 Kasım günlerinde Ankara'da toplanan Tarım-İş Genel Kurulu, Türk-İş Genel Kurulunun küçük çaplı bir provası gibiydi. SHP ve DYP şovu ile geçen genel kurul, yönetim seçimlerine de yansıdı. Sosyal demokratların bir parça daha ağırlığının hissedildiği Tarım-İş'te Genel Başkanlığı 160 oyu alan Sabri Özdes seçildi. Genel Sekreterliğine ise 192 oyla Mehmet Ceylan getirildi. Tarım-İş'te daha önce emekliye ayrılan Mehmet Ersen'in yerine Serinyol Şube Başkanı Yusuf Mabo'nun getirilmesinden başka değişiklik olmadı. Delegeler, eski yönetime devam dedi. Yönetim kurulu yerini korurken, "belki de ilk defa tarım işçilerinin konuşmaları" bir genel kurul yaşandı.

Orhan Balaban'ın divan başkanlığında toplanan genel kurulda açılış konuşmasını Genel Başkan Sabri Özdes yaptı. Özdes, 12 Eylül ANAP iktidarı ve 82 Anayasasını eleştirdiği konuşmasında "bildiğimi yaparım anlayışı ancak dikta rejimlerinde geçerlidir. Demokratilerde, işverenlere devlet eliyle, işçilere karşı zorl besleme imkanı verilmez. İşçilere karşı özel timler kurulmaz." dedi.

10 yıldır yolunmuş hindiye dönen Hava-İş'in kartalı artık uçacak

- Hava-İş'te uzlaşmacı-teslimiyetçi anlayış çöplüğe atılırken, sınıf ve kitle sendikası anlayışı yönetime geldi.
- Genel Kurul'da belirleyicilik, mücadele içinde doğan birliği ve işçilerin işyerlerinde yarattığı örgütlülükleri temsil eden Sosyal Dayanışma grubundaydı.
- Hava-İş'li işçiler önlerinde duran çok yönlü sorunları aşacak güce sahip olduklarını genel kurulda gösterdiler.

Hava-İş Genel Kurulu 4-5 Kasım günleri İstanbul'da yapıldı. Genel Kurul sonunda, yönetime sınıf ve kitle sendikası anlayışını savunan Sosyal Dayanışma grubu geldi.

İşyerlerinde örgütlü bir güce ve bu gücün merkezi birlikteliğine dayanarak çalışmalarını yürüten Sosyal Dayanışma, bu örgütlü güçle Genel Kurul'daki havayı da baştan sona kadar belirledi. Sosyal Dayanışma bu başarısını uzun vadeli, örgütlü ve programlı bir çalışmaya, pratik içinde kendini ifade edebilmis sendikal anlayışına ve mücadele içinde sağlanan birliğine borçluydu.

"10 YILDIR SÜREN KARANLIK SON BULACAK"

Hava-İş içinde sınıf ve kitle sendikası anlayışını savunanlar, 1975'lerden gelen mücadele deneyine sahip çıkarak onu bugünün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde geliştirmeyi hedefliyorlar.

1980 öncesinde de Türk-İş içinde yer alan Hava-İş, Türk-İş'in kabul ettiği "Toplumsal Anlaşma"ya karşı çıkışıyla dikkatleri üzerine çekiyordu. Fakat daha sonra uzlaşmacı anlayışın yönetimi el geçirmesi bir çok öncünün işten atılmasıyla sonuçlanıyordu. Hemen arkasından gelen 12 Eylül darbesi gözaltılar, işten atmalar ve baskılarla korku, yıldımlık, suskunluk yaymayı hedefliyorlar. Buna rağmen 1981 koşullarında yapılan genel kurulda sınıf ve kitle sendikası savunanlar bahimsiz bir çıkış yaparak, yönetime gemeseler bile seslerini yükselttiler.

Daha sonraki yıllar ise dağınıklık ve öncelikle işçilerin kitlelerden kopuşu yılları oldu.

Kendi içinde çok farklı iş gruplarını barındıran Hava-İş'li çalışanların üye olduğu çok sayıda dernek, vakıf ve kooperatif de süren mücadele özellikle son toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sırasında net bir şeraha gösterdi. İşyerlerinde örgütlenen işçiler oluşturdukları üst komiteyle aralarındaki koordinasyonu da sağlayarak, toplu sözleşme görüşmelerinde işverenin tavizsiz tutumuna ve sendika yönetiminin uzlaşmacı anlayışına karşı gerçekleştirdikleri yemek boykotu, yürüyüş vb. eylemlerle tepkilerini gösterdiler.

Bu süreç içinde sınıf ve kitle sendikası anlayışını bütün işyerlerinde en geniş kitleye pratikte anlatılabilecek kadar güç kazandı. Koltuk hesapları, kişisel çıkarlar ya da kişilerden umut bekleme anlayışlarına yer verilmeden, ilkel bir çalışmaya genel kurula gelindi. Ve işçiler bu genel kurulda 10 yıldır yolunmuş hindiye dönen Hava-İş'in kartalını artık uça-

Saki Akdeniz, Hava-İş'te dipten gelen dalgayı ve Hava-İş'in durumunu anlatırken, Özden Usanmaz sendikal haklardaki gerilemelere, Türk-İş'in uzlaşmacılığına, yapılan toplu sözleşme ve sözleşme görüşmeleri sırasındaki eylemlere değindi. Nevzat Sevimli "82 Anayasasıyla ülkemizin sosyal, ekonomik, kültürel, ahlaki değerleri daralma-ya uğratılmıştır. Bu gidile Türk-İş ve sendikamız tavrı almamıştır. Çözüm, meclisteki partilerden istenmiştir. Oysa bize sahip çıkılsaydı, bilinçlendirilsedik demokratik kitle eylemlerimizle kendi sorunumuza sahip çıkabilirdik." derken sendikaların demokrasinin kazanılmasındaki rollerine de değinmiş oluyordu. Çeşitli işyerlerinde toplu sözleşmelerle Hava-İş'in imzaladığı son toplu sözleşmeyi karşılaştıran ve titizlikle hazırlanmış Şafak Kurnaz'ın konuşması "Bu genel kurul, uzlaşmacı-teslimiyetçi anlayışın çöplüğe atıldığı bir genel kurul olacaktır" diye bitiyordu.

Öğlen saatlerinde verilen bir arada başkanlık için çekişen ve birbirinden farklı olmayan iki adayın (İzmir eski şube başkanı Ahmet Zelva ile genel başkan Adnan Özcan) Sosyal Dayanışma'ya karşı birliğini sağlamak için ANAP milletvekili İbrahim Öztürk'ün çabaları da sonuç vermedi. Aynı listede iki farklı başkan adayı olarak çıkan A. Zelva ve A. Özcan karşısında Sosyal Dayanışma'nın başkan adayı Atılay Ayçın'dı.

Diğer konuşmaları da toparlayan nitelikte bir konuşma yapan A. Ayçın toplu sözleşme görüşmeleri sırasında işverenin, sendikaların tavrını buna karşılık gelişen eylemleri anlatırken eski yönetimin uzlaşmacı-teslimiyetçi yüzünü somut örneklerle açığa çıkarıyordu. Sadece eleştirmekle yetinmeyen ve alternatifler üreten bir tarzda sınıf ve kitle sendikası anlatan A. Ayçın, işçilerin söz ve karar sahipliğini yönetim üzerinde denetim hakkını savunduklarını söyledi. İbrahim Öztürk'ün pazarlıklarını teşhir etti.

Ahmet Zelva'nın suret-i haktan görünen konuşması, delege ve üyelerin kafasını karıştırdı, Nabi Delice'nin A. Zelva'yı teşhiri oldukça önemliydi.

Delege sayısının 300'den 400'e çıkarıldığı genel Kurul'da daha sonra yönetim eleştirileri cevaplandırılmak üzere kürsüye geldi. Sosyal Dayanışma'yı engelleyemeyeceğini anlayan uzlaşmacı anlayış, hiç olmazsa listeyi delmeyi hedefliyordu. Osman Akan (Teşkilatlandırma Sekreter Yardımcısı), Ahmet Zelva'ya kişisel polemige girerken, Genel Başkan Yardımcısı Cavit Güngör, ANAP'ın ve İbrahim Öztürk'ün aldığı tepkilerden dersler çıkararak ANAP'ı suçlayan, ANAP'la işbirliğini reddeden bir içerikte konuştu. Genel Başkan Adnan Özcan ise delegelerle girişli söz dölüseliyle ve demagog- luktaki acemiliğiyle hem kendi kendisini teşhir etti, hem de salondakilere olan sınıf ve demagoglukla ANAP'ın tam liste olarak kazandığı seçimlerde Atılay Ayçın genel başkanlığa, Nabi Delice başkan vekilliğine, Şafak Kurnaz genel sekreterliğine, Mustafa Alunbaş teşkilatlandırma sekreterliğine, Ali Bahçetepe eğitim sekreterliğine, Cambur Akınay mali sekreterliğine, Doğan Çiftçi genel sekreter yardımcılığına, Turan Tanrıkurut teşkilatlandırma sekreter yardımcılığına, Hasan Cihan eğitim sekreter yardımcılığına geldi.

Şimdi yönetimde olan sınıf ve kitle sendikal anlayışın önünde daha önceden saptaıldığı hedefler doğrultusunda bu anlayışı hayata geçirmek görevi durmaktadır. 10 yıldır sürekli gerileyen hakların alınması ve geliştirilmesi, Sosyal Dayanışma'nın savuna geldiği işçilerin söz ve karar sahipliğiyle mümkündür. Sendikal faaliyetlerin sendikaların dört duvarı arasında sıkışmayıp, işyerlerine taşınması, işyerlerindeki örgütlü gücün pekiştirilmesi, başarının kişilerden değil, örgütlü gücün beklenmesi, işçilerle sendika arasındaki ayırımı kalkarak sendika işçiler arasındaki yerleşmesi, işçileri bölen ve aralarında ucurumlar açılmasına neden olan iş gruplandırma sorununun aşılması gibi görevlerle karşı karşıya olan yeni yönetim sendikal örgütlenmeyi baştan sona değiştirerek işçilerin işyeri temelinde oluşturdukları birlikteliklerini sendika yönetimine oturtmayı amaçlıyor. Bu doğrultuda sendikal örgütlenmenin odağına işyeri örgütlenmelerini alan sınıf ve kitle sendikası anlayışını eğitim ve örgütlenme çalışmalarını da işyeri yürüterek, doğal birliktelikleri sürekli, örgütlü ve bilinçli bir hale dönüştürmeyi hedefliyor. İşverenin ve siyasi iktidarın saldırılarıyla büyük hak kayıplarına uğrayan Hava-İş işçileri önümüzdeki günlerde kendilerini bekleyen mücadelelerden başarılı çıkabilmek için bu çok yönlü görevleri yerine getirmek zorundalar ve şimdiye kadaraki pratikleriyle bu güce ve bilince sahip olduklarını gösterdiler.

Genel Kurul salonuna damgasını vuran 'Sosyal Dayanışma' sendikal anlayışını, eleştiri ve önerilerini dile getirirken, eski başkan Adnan Özcan'a sadece kara kara düşünmek kalmıyordu.

cağı, süren karanlığın son olacağı ve hak ettiği saygılığa ulaşan bir Hava-İş'in yaratılacağı inancındaydılar

"BU GENEL KURUL, UZLAŞMACI- TESLİMİYETÇİ ANLAYIŞIN ÇÖPLÜĞE ATILDIĞI BİR GENEL KURUL OLACAKTIR."

Bu inanç ve örgütlülüğe Genel Kurul'a gelen Sosyal Dayanışma salona damgasını vurdu. Bir ekip olarak birbirini bütünleyen konuşmalar, kongre salonuna anında müdahale etmek gibi davranışlar Genel Kurul'a ne kadar hazırlıklı, gelindiğinin göstergeleriydi.

İlk konuşma divan başkanlığında oldu. Eski yönetim Emin Kul'u önerirken, sınıf ve kitle sendikası anlayışını savunanlar Saki Akdeniz'i divan başkanlığına aday gösterdiler. Delege kartları toplanarak yapılan "seçimler"(1) sonucunda Emin Kul'un 128, Saki Akdeniz'in 126 oy aldığı açıklandı.

Konuklar arasında eski başkanlardan Zihni Barın ve THY eski genel müdürü Selahattin Baburoğlu'nun konuşmaları bir yönüyle de mücadeleden geçmişle bağlantılarını oluşturuyordu.

ANAP'tan milletvekili olduğu için Hava-İş Genel Başkanlığı'ndan ayrılan İbrahim Öztürk'ün yabancı sermayeyi, özelleştirmeleri savunan konuşması esas olarak eski yönetime destek niteliğindedir. Ancak ANAP'ın işçi sınıfı içinde iyice açığa çıkmış niteliği İbrahim Öztürk'ün bu çabasının ters tepmesine neden oldu.

Daha sonra söz alan delegeler ağırlıklı olarak Sosyal Dayanışma grubundaydı. Bir iş bölümü içerisinde farklı konuları birbirini bütünler bir şekilde ele aldıkları konuşmalar Sosyal Dayanışma'nın gerçekten bilgili, yetenekli bir kadroya sahip bulunduğunu gösteriyordu.

Enerji İşçileri işçi sınıfına yönelik her harekete tavır gösterirken Genel Başkan Faruk Barut seçim hesaplarıyla "şalter indirmek"ten söz ediyordu.

Sendika Genel Merkezini defalarca uyarılması da sonuç vermedi. Daha da önemlisi, aynı gün yurt dışına gitliğini her tarafa bildirdi. İşçi sınıfı düşmanı düşüncenin temsilcisi, teslimiyetçi Faruk Barut ve şürekası Genel Kurul süresince devrimci demokratlara saldırdı. "genel grev" sözünü seçim için kullanmıştı. Bunanlamayan sosyal demokrat Şube yönetimleri bu satışlara böylece ortak olmuşlardı. Enerji işçisinin geleceği konusunda da işverenin isteklerine "evet" diyeceklerdir.

Enerji işçileri bu gelişmelere karşı daha duyarlı olmalıydılar. Sendikal yönetimlerinin

üzerine gitmelidirler. Hesap sorumlu ve gerekirse yeni bir genel kuruldan kaçmamalıdır. "Hele bir bekleyelim, bakalım ne olacak" uyarılarına gelmemelidirler. Çünkü kaçırılan her dakika işçi sınıfından çok şeyi alıp götürmektedir. Yönetimlerin koltuklarına yapışanlar, süyun başına çöreklenenler sınıfı ihanetten başka bir şey getirmezler. Bu yönetimi görevle getiren şubelerden başlayarak genel merkez kadar uzanan bir dizi karşı çıkış başlatılmalıdır. Bu karşı çıkışın örgütlülüğü, programı işyeri komite ve konseylerinden geçmektedir. Bu örgütlülüklerle mücadeleyi yürütme gerekmektedir.

FMLN

DÜNYADAKI

El Salvador'da devrim ateşi

El Salvador'da ordu ve sivil faşist ceterlerden gelen en son saldırılardan birisi 20 kişinin ölümüne yol açtı. Saldırı hedeflerinden birisi olan sendika binasında ölü sayısının yüksek olduğu bildirildi. Sendika, saldırının ardından kaynaklandığını belirten bir açıklama yaparak bir günlük genel grev çağrısı yaptı.

Bu saldırı esas etkisini ise FMLN (Forabunda Martı Ulusal Kurtuluş Cephesi) ile hükümet arasında süren görüşmelerde gösterdi. Görüşmeleri terk eden FMLN, hükümet güçlerine karşı yoğun bir saldırı başlattı. Bir çok şehride yeni mevziler kazandı FMLN gerillaları, özellikle başkent San Salvador'da hükümet güçlerine önemli ger adımlar attırdılar. Gerillaların üssü durumunda olan gecekondu ise uçak ve helikopterlerle havadan bombalandı.

El Salvadorun tarihi devrim mücadelesindeki öne atılmalar ve egemen sınıfların sınır tanımayan vahşiliklerle dolu. Bu vahşetin boyutlarını uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (ICTU)'nun aşağıya aldığımız bir incelemesinde de görmek mümkün.

El Salvador işçi sendikaları konfederasyonu Fenestras'ın bütün yürütme kurulu üyelerinin de aralarında bulunduğu 40'tan fazla sendika lideri Eylül ayında işkence gördü ve tutuklandı. Eski sendika lideri ise "kayboldu". Cezaevindekiler insanlık dışı uygulamalarda bulunduğu, sekiz kadın tutukluyla gardiyanlar ve polisler tarafından tecavüz edildiği bildirildi.

Fenestras 1975 yılında kuruldu ve kendisine bağlı 16 sendikada 35.000 üyesi var. Daha iyi yaşam koşulları ve sendikal haklar uğruna verdiği mücadelede Fenestras sık sık hükümet politikalarına sadece eski başkan Napoleon Duarte'nin değil aynı zamanda şu anki aşırı sağcı Alfredo Cristiani yönetiminde de politikalarına karşı muhalefetiyle tanındı.

Tehlikeli meslek Guatemala'da tarım işçileri

9 Mayıs'taki askeri darbeden sonra Guatemala'da durum daha da kötüleşti. Devlet terörü ve onunla birlikte sendikalar üzerindeki baskılar daha da arttı. İdamlar "kaybolanlar", adam kaçırmalar artık günlük olaylar haline geldi. Silahlı faşist ceterler bu kargaşa ortamında rahatça at oynatmaya çalışıyorlar.

Baskıların üzerinde en yoğunlaştığı kesimlerden birisi de "campesinolar" yani tarım işçileri. Büyük toprak sahipleri, orduyun gitmekte olan desteğiyle campesinolarla yönelik saldırıların artıyorlar. 22 Ağustos'ta ordu birlikleri 9 campesinoya "yanlışlıkla" öldürdü. Askerler köylüleri gerilla sandıkları için öldürdüklerini açıkladılar.

13-14 Eylül gecesi ise saldırıların daha da yoğunlaşmasına tanık oldu. Escuintla ve San Marcos bölgelerinde 11 kişi öldürüldü. Progreso bölgesinde iki köylü katledildi. Yine San Marcos'ta 5 tarım işçisi güpe güdüz kaçırıldı. San Pablo'da 20 ceset ortaya çıkartıldı.

Bütün bu cinayetlerin sorumluları maskeli ve silahlı olarak doğan faşist ceterler. Bu ceterlerin kimin hesabına çalıştığı sorusuna

Birçok sendika lideri kaçırıldı, işkenceye uğradı ve hapsedildi. Sendika binaları basıldı, tahrip edildi. Mart ayında başbakanlık seçimine kadar sendikaların yönelik sistematik baskı tımandırıldı ve zamandan beri daha da artarak sürüyor. 22 Şubat'ta başkent San Salvador'daki Fenestras merkez binası bombalandı. Eylül'de aynı binaya el bombaları atıldı.

Geçen ay tutuklanan, kaçırılan veya işkence yapılan sendika üyelerinin sayısı her geçen gün daha da arttı. Her saldırı olayın sorumlularının polis veya askeri güçler ve sivil silahlı (paramilitler) grupları olduğu bildirildi.

24 Eylül'de baskı dalgasına karşı çıkarmaları için yaptıkları bir gösteride tutuklanan Fenestras üyeleri Mariana Cezaevi'nden açıklamaya başlandı. Geçen ay tutuklanan Bütün tutuklular vahşice dövüldükleri mahkemeye götürüldüklerinde zorlukla yürüyebiliyor ve zorla ayakta durabiliyorlardı. Bir çoğuna elektrik verilmişti. Büyük bir kısmı üç gün boyunca içeriye göz yaşartıcı gaz doldurulan bir odaya kapatıldı. Polisler, işkence tutukluları kendisiyle işbirliği yapmayı zorlamakta bir yöntem olarak kulakları belirtiyor. Bir tutuklu 15 dakika boyunca gaz odasına sokulduğunu, kafasının boğulurcasına suya sokulduğunu ve gıyohine yatıldığını söyledi. Polisler, kendisine kafasının kesileceği, annesini kızkardeşine tecavüz edileceği ve bütün ailesinin öldürüleceği tehdidinde bulunmuşlar. Üç gün boyunca gözlemleri bir şekilde ayakta tutulmuş. Fenestras kadın üyeleri polisler ve sorgulama yapanları tarafından defalarca ve tecavüz uğradıklarını ve dövüldüklerini belirttiler.

Çeşitli uluslararası sendikalar El Salvador'daki baskı dalgasının ve insan haklarının ihlalinin önlenmesi politik tutukluların serbest bırakılması bir kompanya başlatılabilir.

ise bir sendikacı şu cevabı veriyor: "Adaletten en fazla korkanlar ayrıcalıklarının tehdit altında olduğunu gören büyük toprak sahipleri ve tarım ürünleri dışarıya satan ihracatçılar." Guatemala'da nüfusun % 2'si ekilebilir toprakların % 60'ına sahip ve nüfusun toplam kısmı dağılım ve verimsiz toprakları tarım yapmak zorunda. Bir tarım işçisi günlük ortalama ücreti 1,25 dolar. % 80'i büyük bir zorlukla yaşamını sürdürüyor ve üçte ikisi mutlak yoksulluk durumunda.

Saldırılar, sendikaları sindirmeyi hedefleyen sendika liderlerine yapılan tehditler almamak zorunda. 2 Haziran'da Coca Cola'da çalışan her türlü istişine gözler önüne işkence yapılmış cesedi bulundu. Eylül'de bir başka sendika lideri Leonor öldürüldü.

İktidar ise bu baskılar ve cinayetler ortığı durumunda. 3 Haziran'da, bin binlerini işgal eden grevi işçilere güçlerinin "şekkin" birimlerinin saldırı sonucunda çok sayıda işçi yaralandı. Sendikaların her türlü istişine gözler kapatan yönetim, sivil faşist ceterlerin cinayetlerini de görmezlikten geliyor.

Sendikaların 35 saatlik iş haftası mücadelesi

Alman Metal İşçileri Sendikası IG Metall ve İngiliz Birleşik Mühendislik Sendikası AEU, 35 saatlik iş haftası için büyük bir kampanya başlatıldılar.

IG Metall, kampanyasını 22 Ekim'de Bah Berlin'de yapılan kongresinde başlattı. Sendika Başkanı Franz Steinkühler ve Alman İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DGB) başkanı Ernst Brett işçilerin postadan daha büyük bir dilim almasını zamanı geldiğini, bir çok firmanın elde ettiği süper karlarla kıyaslandığında ücretlerin çok düşük kaldığını belirttiler.

Bah Alman hükümeti ise tam aksi bir görüşü savunuyor. Birkaç hafta önce Maliye Bakanı Helmut Haussman, 1987 Nisan'ında yapılan ve birçok sektörde iş haftasının 37 saate düşürülen anlaşmaya rağmen, yeniden 40 saatlik iş haftasına dönüşmesini istedi. Bakan, 1992'de Pazır'ın tamamlanmasından dolayı Almanya'nın rekabet gücünün artırılmasının hayati bir önem taşıdığını belirtti.

Sendikalar, bakana hemen tepki gösterdiler. DGB başkanı Brett, kampanyasının bir indirimi sağlanmasını sendikaların ana amaçlarından biri olduğunu ve kazanımlı haklardan dönüştürmek mümkün olmadığını belirtti. İngiliz AEU sendikası ise, 35 saatlik haftasını kazanmak için mühendislik sektöründeki anahtar konumundaki şirketlere karşı başlattığı grev kampanyasının ortasında. Kampanya yönden ve örgütlenme açısından da iyi hazırlanmış ve ölünen grev oyları ilgili kat yasaklarıyla tam bir uyum içinde. Sendika, kampanyanın amaçları stratejisi konusunda üyelerini aydınlatmak için bir dizi miting düzenledi. Ve oylarını konudaki kararlılığı üzerinde 1000'e yakın oylarla AEU başkanı Bill Jackson tarafından emin gözüküyor. 10 yıl süren sonuna, İngiliz Sendika hareketinde pekte alışımsı bir işçilerin morali ve kararlılığı oldukça yüksek.

en biziz,

in belirti. 1 Mayıs konuşuna da de-
1 Mayıs için yasalarda yerli yok de-
hak ve özgürlüklerin tek tek rafa kal-
yasalarda yerli varmıydı pek?" diye

reterliğine son gün adaylığını koyan
ise devletin başına barışına gölge
yaktın. Zaten başkına pek bir şa-
an Kalafat'ın yapay sözleri ilgilyle kar-
bu da seçim sonuçlarıyla belli oldu.
reterliğe adaylığını koyan Erdem Er-
masında şu sözleri yer verdi: "12 Ey-
bugün de devam etmektedir. İşsizlik
yanamıştır. Yoz Amerikan değerleri,
ür iş ve doğ burçlama had safhaya çık-
leççi sınıfların hareketliliği de artmak-
reketi son dönemdeki canlılığıyla ka-
nisi kuşak sendikacılar yarattı. Ekme-
deleşi demokrasi mücadelesine yeni
lı ekledi.

grev tüzüğüne de değinerek, yokedi-
nerilerinin eklendiğini söyledi. "İşçi-
skerri karşı karşıya getirmek istiyor-
şirmeler, ABD'de tasarlanmakta cıf-
kına teşahlanmaktadır. Buna TTK'
Kimli akhieveller de "havayız kapat-
sediyorlar. Bu oyunu bozacağız. Bun-
nenin konuştu olmasın.

in, "güçlü bir sendika", ile olabile-
n Ercan, işçilerin "tabandaki birliği-
ölgesel, dinsel ayrımların konamama-
söyledi.

irliğini Türk-İş'te olması gerektiğine
rcan; ne bu konuda ne de güçlü sen-
ni temellendiren görüşler bildirdi.
sisi'nin kaldırılmasını ve ulusal bir mu-
vesinde yeni bir anayasa hazırlaması
vun Ercan, ceza yasanının 141-142-
nisinin kaldırılmasını, idam ceza-la-
nı kaldırılmasını ve ulusal bir mu-
vesinde yeni bir anayasa hazırlaması
vun Ercan, ceza yasanının 141-142-
nisinin kaldırılmasını, idam ceza-la-
nı kaldırılmasını ve ulusal bir mu-
vesinde yeni bir anayasa hazırlaması

in, "güçlü bir sendika", ile olabile-
n Ercan, işçilerin "tabandaki birliği-
ölgesel, dinsel ayrımların konamama-
söyledi.

irliğini Türk-İş'te olması gerektiğine
rcan; ne bu konuda ne de güçlü sen-
ni temellendiren görüşler bildirdi.
sisi'nin kaldırılmasını ve ulusal bir mu-
vesinde yeni bir anayasa hazırlaması
vun Ercan, ceza yasanının 141-142-
nisinin kaldırılmasını, idam ceza-la-
nı kaldırılmasını ve ulusal bir mu-
vesinde yeni bir anayasa hazırlaması
vun Ercan, ceza yasanının 141-142-
nisinin kaldırılmasını, idam ceza-la-
nı kaldırılmasını ve ulusal bir mu-
vesinde yeni bir anayasa hazırlaması

in, "güçlü bir sendika", ile olabile-
n Ercan, işçilerin "tabandaki birliği-
ölgesel, dinsel ayrımların konamama-
söyledi.

irliğini Türk-İş'te olması gerektiğine
rcan; ne bu konuda ne de güçlü sen-
ni temellendiren görüşler bildirdi.
sisi'nin kaldırılmasını ve ulusal bir mu-
vesinde yeni bir anayasa hazırlaması
vun Ercan, ceza yasanının 141-142-
nisinin kaldırılmasını, idam ceza-la-
nı kaldırılmasını ve ulusal bir mu-
vesinde yeni bir anayasa hazırlaması
vun Ercan, ceza yasanının 141-142-
nisinin kaldırılmasını, idam ceza-la-
nı kaldırılmasını ve ulusal bir mu-
vesinde yeni bir anayasa hazırlaması

in, "güçlü bir sendika", ile olabile-
n Ercan, işçilerin "tabandaki birliği-
ölgesel, dinsel ayrımların konamama-
söyledi.

21'den dönene

in, "güçlü bir sendika", ile olabile-
n Ercan, işçilerin "tabandaki birliği-
ölgesel, dinsel ayrımların konamama-
söyledi.

AL'DE ÇATILAK SESLER

in, "güçlü bir sendika", ile olabile-
n Ercan, işçilerin "tabandaki birliği-
ölgesel, dinsel ayrımların konamama-
söyledi.

BÜYÜK İŞÇİ DÜŞMANDIR

in, "güçlü bir sendika", ile olabile-
n Ercan, işçilerin "tabandaki birliği-
ölgesel, dinsel ayrımların konamama-
söyledi.

Bizde isyan yok,

ruyordu. Genel Kurul aynı zamanda Dokgemi iş-
çilerinin kendi sorunları üzerinde konuşan, tartış-
an, kararlar alan ve aldığı kararları uygulayıp-
denetleyen kısaca sendikalarında söz ve karar sa-
hibi olmadığımız, sendikal demokrasiyi yaşamadığ-
nın da işaretleriyle doluydu.

İSLAMLA ÖZETLENEN İSYANSIZ FELSEFE

Çalışma Raporunun görüşülmesi sırasında çeşitli işyerlerinden az sayıda delege sözlüdü. Konuşma-
lar niteliksiz, sendika içi sorunlar etrafında dolaş-
tı. Delegeleden Genel Başkan aday; Mehmet Ko-
yuncu, sendika başkanının "işçi ücretine yalon bir
maaş alması gerektirğine" değinerek, "6 yıllık bil-
lançoya bakıldığında (gelen yemiş giden yemiş) ka-
sunun tamtaiki" olduğunu belirtti, ve Dokgemi-
İş'de "demokrasiinin varolduğunun görülebilmesi
için aday olduğunu" açıkladı.

Sendika üye sayısının emeklilik nedeniyle azal-
dığını belirten Pendika delegesi Ahyun Demirbo-
zan, 1750 üyeli Pendik Tersanesinin Genel başka-
nın destekci olarak yönetimde temsil edilmesi
gerektiğini" söyledi.
"Biz işçiyiz, bizim yaşamamız bile şans eseri"
diyerek duygusal-yergici bir çıkış yaparak kötü
ekonomik koşullardan yakınan delege Ali Göbel
de, Sendikalarının (Dokgemi-İş) temel felsefesini
özetleyen "biz de isyan yok, İslamız elhamdül-
lah" dedi ve ücretlerinde, o sırada salonda bulu-
nan işveren temsilcisi (Genel Müdülden) zam ya-
pılması ricasında bulundu.

DAHA SONRA SÖZALAN Cemal Özgün,
İ.Hakkı Hakan ve Mustafa Çikırkçı'da, "Sendika
üst yönetimlerin emeklilerden olmaması gerekti-
ğini, 1946'lılardan beri teşkilatlandırmadaki bo-
ykları doldurulamadığını, işveren ve siyasi tem-
silcilerin işçi ücretlerinden sözlediği, işçilerin ezdik-
lerinden sözetmediklerini belirtti.

TARTIŞMASIZ OTORİTE NAZIM TUR VE UYRUK DELEGELELER

Eleştirileri yanıtlamak üzere kürsüye gelen ve de-
legelece "adaletinden kuşku duymadığımız" de-

Maden işçileri

öncesi DISK örgütlenmeleri ve toplu sözleşmele-
rine yönelik eleştirilerle kendini kurtarmaya çalış-
ması dikkat çekiyordu.

Şube yönetimlerinde gelişen "değiştirme eğilimi"
yönetimi telaşa düşürdü. Özellikle 1980 öncesi
DISK/Yeraltı Maden-İş üyesi işçilerin konuşma-
ya başlamaları demokrat tavırını yeni şube yönetim-
lerinin bilinçli yaklaşımları yönetimi korkutuyor-
du. Yönetim manevraları için, demokrat delege-
lerin üzerinde etkili olamayacaklarını bildiklerin-
de "Ülkü ocaklar ve MHP" yanlılarını kendileri-
ne çekerek maden işçilerinin gücünü sendikaya
taşıyacaklarını üzerine saldıkları yollarını aradılar.

Hem "sosyal demokrat" olarak kendilerini ta-
nıtırken "sağ" kişilerle ittifak kurmak çıkar bir-
liklerini dayanmaktadır. Bu, ne olursa olsun yöneti-
de kalma manidürdür. Bu doğrultuda oluşturulan
ittifak için önce MHP'li Murgul şube başkanı-
na ikinci bir arada tahsis ediliyordu. Elazığ şube-
de televizyon, video ve mefruşat için maddi yard-
ım yapıyordu.

Genel kurul yaklaşırken SHP-DYP ittifakının
MHP'yle teslimiyeti çizgisine varmasından dolayı
faşistler son anda ittifak dışı adaylar sundular. Bu
durum karşısında delege sayıları küçük olan 16 şub-

Şekerin tadı

görülmektedir. Bu uygulamanın bir amacında ka-
rarsızlık önlemektir. Ayrıca KİT'lerin zarar etmesi
önlenmek ve buradan diğer kesimlere kaynak ak-
tarılması sağlanacaktır." yine çalışma raporunda;
kar oranının yükseltilmesi, yatırımların uyarılma-
sı, maliyetlerin düşürülmesi, fiyat artışlarının ön-
lenmesi, para hacminin daraltılması vs. vs. şeklinde
tanımlanan 24 Ocak kararları 83'e kadar istenilen
amaçlara uygun olarak yürütülmüştür denilerek,
83'ten sonra "tamamen amacından sapılmıştır"
sözleriyle de 24 Ocak kararlarının gizilden ve utan-
gaç bir tavırta savunusu yapılarak, 83'ten sonra 24
Ocak kararlarının amacından sapılmamasına (!) ha-
yılanıyordu.

Hikmet Alcan'ın açış konuşmasından sonra söz-
sırası konuklara geldiğinde ilk konuşmacı olarak
ANAP İktidarının devlet Bakanı Cemil Çiçek kür-
süye geldi. İktidar partisi üyesi olarak konuşma-
nın zor olduğunu belirterek, işçilerin sorunlarının
farkında olduğunu, bu tür sorunların geçmişte
yaşandığını söyleyen Devlet Bakanı Çiçek, iktidar-
ın uygulamalarını anlatacağını dediğinde ise, iş-
çilerin yoğun tepkileriyle karşılaştı. Delegeleer "gö-
rülen koy kılavuz istemez" şeklindeki sözleriyle
Cemil Çiçek'in konuşmasına müdahale ederlerken,
işçileri sakin olmaya davet eden divan başkanı Şev-
ket Yılmaz'a işçiler "sus, sende onlardansın" şek-
linde cevap veriyorlardı.

Daha sonra kürsüye gelen Süleyman Demirel ise;
"refah vaadedenden, zulüm ve sefalet getirmiştir.
Burada enfasyon, işsizlikten, sefaletten söz edi-
liyor. Sayın bakan bütün bunlara kathyorsa, biz-
zimiz burada konuşmamız gerek yok" derken, SHP
adına kürsüye gelen Deniz Baykal'ın "Allah hiç
bir sıyaşet adamını sayın bakanın bu gün burada
içine düşüğü manzaraya düşürmesin" sözleri Cem-
mil Çiçek tarafından itirazla karşılanıyordu. "İti-
raz ediyorum, demagoji yapıyor buradan, hem kötü
bir manzaraya düşmedim" diyen bakan Çiçek, sa-
londaki işçilerin "hiç bir şeye itiraz edemezsin"
sözleri arasında, genel kurul salonunu terk ediyor-
du.

Dışarda makam otosunun önünde arkaadığı-
ma açıklama yapan Cemil Çiçek; "Bunların yaptı-
ğı demagojidir, siyasi nezakete sığmaz. Hepsinin
Slnc-i millette dönme sözü var. Sikoyorsa istifa et-
sindir. Erkeklere istifa etsinler. Kendi zamanlan-
da söylediklerinin hiçbirini yapmadılar" diyerek,
makam otosuyla uzaklaşırken, Deniz Baykal ise,

HABERLERİN DEVAMI

Basıtarafı 6. sayfa

Bizde isyan yok,

ruyordu. Genel Kurul aynı zamanda Dokgemi iş-
çilerinin kendi sorunları üzerinde konuşan, tartış-
an, kararlar alan ve aldığı kararları uygulayıp-
denetleyen kısaca sendikalarında söz ve karar sa-
hibi olmadığımız, sendikal demokrasiyi yaşamadığ-
nın da işaretleriyle doluydu.

İSLAMLA ÖZETLENEN İSYANSIZ FELSEFE

Çalışma Raporunun görüşülmesi sırasında çeşitli işyerlerinden az sayıda delege sözlüdü. Konuşma-
lar niteliksiz, sendika içi sorunlar etrafında dolaş-
tı. Delegeleden Genel Başkan aday; Mehmet Ko-
yuncu, sendika başkanının "işçi ücretine yalon bir
maaş alması gerektirğine" değinerek, "6 yıllık bil-
lançoya bakıldığında (gelen yemiş giden yemiş) ka-
sunun tamtaiki" olduğunu belirtti, ve Dokgemi-
İş'de "demokrasiinin varolduğunun görülebilmesi
için aday olduğunu" açıkladı.

Sendika üye sayısının emeklilik nedeniyle azal-
dığını belirten Pendika delegesi Ahyun Demirbo-
zan, 1750 üyeli Pendik Tersanesinin Genel başka-
nın destekci olarak yönetimde temsil edilmesi
gerektiğini" söyledi.
"Biz işçiyiz, bizim yaşamamız bile şans eseri"
diyerek duygusal-yergici bir çıkış yaparak kötü
ekonomik koşullardan yakınan delege Ali Göbel
de, Sendikalarının (Dokgemi-İş) temel felsefesini
özetleyen "biz de isyan yok, İslamız elhamdül-
lah" dedi ve ücretlerinde, o sırada salonda bulu-
nan işveren temsilcisi (Genel Müdülden) zam ya-
pılması ricasında bulundu.

DAHA SONRA SÖZALAN Cemal Özgün,

İ.Hakkı Hakan ve Mustafa Çikırkçı'da, "Sendika
üst yönetimlerin emeklilerden olmaması gerekti-
ğini, 1946'lılardan beri teşkilatlandırmadaki bo-
ykları doldurulamadığını, işveren ve siyasi tem-
silcilerin işçi ücretlerinden sözlediği, işçilerin ezdik-
lerinden sözetmediklerini belirtti.

TARTIŞMASIZ OTORİTE NAZIM TUR VE UYRUK DELEGELELER

Eleştirileri yanıtlamak üzere kürsüye gelen ve de-
legelece "adaletinden kuşku duymadığımız" de-

Maden işçileri

öncesi DISK örgütlenmeleri ve toplu sözleşmele-
rine yönelik eleştirilerle kendini kurtarmaya çalış-
ması dikkat çekiyordu.

Şube yönetimlerinde gelişen "değiştirme eğilimi"
yönetimi telaşa düşürdü. Özellikle 1980 öncesi
DISK/Yeraltı Maden-İş üyesi işçilerin konuşma-
ya başlamaları demokrat tavırını yeni şube yönetim-
lerinin bilinçli yaklaşımları yönetimi korkutuyor-
du. Yönetim manevraları için, demokrat delege-
lerin üzerinde etkili olamayacaklarını bildiklerin-
de "Ülkü ocaklar ve MHP" yanlılarını kendileri-
ne çekerek maden işçilerinin gücünü sendikaya
taşıyacaklarını üzerine saldıkları yollarını aradılar.

Hem "sosyal demokrat" olarak kendilerini ta-
nıtırken "sağ" kişilerle ittifak kurmak çıkar bir-
liklerini dayanmaktadır. Bu, ne olursa olsun yöneti-
de kalma manidürdür. Bu doğrultuda oluşturulan
ittifak için önce MHP'li Murgul şube başkanı-
na ikinci bir arada tahsis ediliyordu. Elazığ şube-
de televizyon, video ve mefruşat için maddi yard-
ım yapıyordu.

Genel kurul yaklaşırken SHP-DYP ittifakının
MHP'yle teslimiyeti çizgisine varmasından dolayı
faşistler son anda ittifak dışı adaylar sundular. Bu
durum karşısında delege sayıları küçük olan 16 şub-

Şekerin tadı

görülmektedir. Bu uygulamanın bir amacında ka-
rarsızlık önlemektir. Ayrıca KİT'lerin zarar etmesi
önlenmek ve buradan diğer kesimlere kaynak ak-
tarılması sağlanacaktır." yine çalışma raporunda;
kar oranının yükseltilmesi, yatırımların uyarılma-
sı, maliyetlerin düşürülmesi, fiyat artışlarının ön-
lenmesi, para hacminin daraltılması vs. vs. şeklinde
tanımlanan 24 Ocak kararları 83'e kadar istenilen
amaçlara uygun olarak yürütülmüştür denilerek,
83'ten sonra "tamamen amacından sapılmıştır"
sözleriyle de 24 Ocak kararlarının gizilden ve utan-
gaç bir tavırta savunusu yapılarak, 83'ten sonra 24
Ocak kararlarının amacından sapılmamasına (!) ha-
yılanıyordu.

HABERLERİN DEVAMI

Basıtarafı 8. sayfa

TÜRKİYE'NİN İLK GREVÇİ İŞÇİLERİ

Dokgemi İşçileri tarihsel olarak mücadeleciler bir
özyapıya sahip. Türkiye'de ilk işçi grevi de 1872
yılında tersane işçilerine gerçekleştirilmiştir. Dok-
gemi işçileri 12 Eylül sonrasında da Mart-Nisan ey-
lemlerinde de mücadelede yerlerini almışlardır.
1872'lerden gelen bu mücadeleciler gelenek, niteliği
ne olursa olsun kendi sınıf gücünden başka bir oto-
riteye, "adaletinden kuşku duyulmayan" bir sen-
dika başkanının iki dudunun arasına değil, Dok-
gemi işçilerinin söz ve kararına, üretimden gelen
sınıf gücüne dayandığı ölçüde demokratik olacaktı-
r, kalıcı ve işçi sınıfından yana olacaktır.

Dokgemi işçilerinin sınıf bilincileri yok; çünkü
sınıf bilimi temelinde bir eğitim ve örgütlenme için-
de değil. İşçilerin sınıf mücadelesi, dinsel temelli
bir otoriteye bağımı kılınarak, egemen sınıfla ve
onların siyasi temsilcileriyle, işverenlerle uzlaşan
bir anlayışla yönlendirilmeye çalışılmaktadır. Bu
durum, işverenlerle işçi devlet temsilcileri ile iş-
çi yasanın bir genel kuruldan da açıkça anlaşılıyor.

Görünen o ki Dokgemi-İş'de disiplin, sınıf di-
siplini değil, dinsel temelli bir otoriteye bağimlik-
tan geliyor. Dokgemi işçileri kendi sorunları üz-
re düşünün, konuşun, tartışın, kararlar alan ve
aldığı kararları uygulayıp, denetleyen bir yapıya,
gerçekten söz ve karar sahibi bir yapıya kavusma-
dıca, söz ve kararını sendikal yönetimin her ka-
demesine taşıyamadıkça, Dokgemi-İş gerçekten
bir(sınıf) işçi sendikası olamaz ve sendikal demo-
krasiyi yaşayamaz.

Basıtarafı 6. sayfa

be, ileriyeye yönelik olarak demokrat, ilerici kişileri
desteklediler.

Seçimler sonucunda Genel Başkanlığı Hasan
Hüseyin Kayabaşı, Genel Başkan Vekilliğine Nevzat
Yavuz, Genel Sekreterliğine Ekrem Sami, Genel
Mali Sekreterliğine Mustafa Engin, Genel Teşkilat-
landırma Sekreterliğine seçildi.

Şube yönetimlerini kazanan niteliksiz sendikal ya-
pıların biraraya gelme zorluğu, hazırlıksız olunma-
sı, işçilerin iyi organize edilememesinden dolayı
genel kurulda ancak kürsüler kullanıldı. Kürsülerde
maden işçisinin dün, bugünü değerlendirilip, gele-
ceğe yönelik görevlerin, sendikal anlayışın ve ya-
pılanmanın üzerinde duruldu.

Gelecek açısından maden işçilerinin mücadelesine iş-
çi jak tutucu, önderlik yapıcı bu gelişme örgüt-
lü oluşumları doğurmadır. İşçilerin kendiliğinden-
cilikten çıkartılıp, organize edilmeli, maden işçisi-
nin örgütünü sendikal yönetime taşıyıcı, sendikal
örgütülülikle hayata ölümlü, özgürlük talebiyle zu-
lum ve baskıya, insanca yaşama özlemiyle daha çok
sömürme hırslarını uzlaşmadığı, maden ocaklarında,
işletmelerde, tuzlarda, işyerlerinde yaratılmadır.

Basıtarafı 3. sayfa

öyleyedikleri sözlerle kadar indirgenmesi şeklindeydi.
Bu durum ise, muhalefetin eleştirilerinin boğu-
luşu kaybolmasına yolaçtı.
Alcan'ın listesini destekleyen Elazığ Şube baş-
kanı Şakir Aslan yaptığı konuşmada "biz zor şart-
lar altında mücadele ederken, Türk-İş bize çok bü-
yük kazıklar attı. Türk-İş'in toplu sözleşmelerde
göstergdiği korkaklığa, Mustafa Özbek bizim ka-
tılımasın isterdik" diyerek, 82 Anayasası ve Türk-
İş'in politikasına ilişkin olarak "82 Anayasası
için o zaman Şevket Yılmaz bizleri Emek sioeması-
sında toplayarak bu anayasaya evet oyu verir
dedi" şeklinde konuşmasını sürdürdü. Yine yön-
etim yanlısı Mustafa Altın yaptığı konuşmada
"bu anayasaya evet diyeceksiniz, diyenlerin dedi-
ğini yaptık, sonradan canımıza okudular" diyordu.
Daha sonra yapılan seçimlerde ise, Hikmet Al-
can Genel Başkanlığa, Orhan Gözgeç Genel baş-
kan vekilliğine, Ömer Çelik Genel Sekreterliğine,
Alaattin Aktaş Genel Mali Sekreterliğine, Nazif Ka-
raman'da teşkilatlandırma sekreterliğine getiril-
yordu.

Hikmet Alcan başkanlığındaki sağ blok, aynı za-
manda Şeker Spor Kulübü yönetim kuruluna da
seçilmiş oluyorlardı.
Bahar eylemlerinde on saflarda yer alan şeker iş-
çileri, eylemlerdeki aktivite ve öncülüklerini, uzun
soluklu ve kalıcı işyeri örgütlenmelerine aktarama-
dikları için Şeker-İş kongresine ve kongredeki
"kör doğuşuna" seyirci kalyonlardı. Oysa bahar
eylemleri sonrası Türk-İş başkanlar kurulu kara-
na göre imzalanan toplu sözleşmelerde, Şeker-İş
eylemlerinin ve diğer sendikaların çok ederek
bir sözleşme imzalamıştı.

Şeker işçileri, eylemlerdeki güçlerini, öncülük-
lerini ve enerjilerini kalıcı işyeri örgütlenmelerinin
oluşturulmasına harcamadılar. Ancak böyle bir
örgütsellik, toplu sözleşmelerden, eğitim çalışma-
larına, örgütlenme sorunlarına ve oradan Şeker-
İş kongresine kadar her alana müdahale edebilir.
İşte böyle bir işyeri örgütlenliği költük kavgası
içinde kör doğuşuna dönen bir kongreye gerçek iş-
çi kongresine döndürülmektir. Siyasetimizin öz-
deposu ve şov arenası olarak gördükleri kongreler,
işçi sorunlarının tartışıldığı ve işyerlerinden yük-
selen sorunları bulduğu platformlar olmalıdır.
Şeker işçileri işyerlerinde başlayan bir örgütülü-
likle, sendikal mücadelelerin her bir halkasına, ken-
di dinamikleriyle sınıf ve kitle sendikal anlayışını
yerleştirecektir.

Muhallif genel sekreter adayları İnan Çakıroğlu
yaptığı konuşmada, Şeker-İş'in, Türk-İş başkanı-
lar kurulunda alınan kararları doğrultusunda im-
zalan son toplu sözleşmelerinin yetersizliğini be-
lirtirken, muhalefetin görüşlerini ifade etti. Sosyal
demokrat muhalefetin herhangi bir programı bu-
lunmazken, yapılan eleştiriler ise, son derece ge-
reklessiz ince ayrıntı, dedikodu ve kişilerin tek, tek

Özetler: Çetin Uygur, Fusun Demiralp,
Aytemur Doğan, Soner Kızılkaya, Behzat Tay,
İnan Alpat, Ali Ateşoğulları, Volkan Yarasu,
Ankara Bürosu: Adakale Sok. No: 16/6
Yenişehir

**İşçi Arkadaş,
Gazeteni oku ve
arkadaşlarına ulaştır.**

İŞÇİLERİN SESİ
Sahibi: Çetin Uygur
Yazışmaları Müdürü: Soner Kızılkaya
Yazışma Adresi: Prof. K. İsmail Gürkan Cad.
3/5 Hüdaverdi Apt. Çarşıoğlu-İstanbul
Tel: 528 16 73

Yazışma Adresi: Prof. K. İsmail Gürkan Cad.
3/5 Hüdaverdi Apt. Çarşıoğlu-İstanbul
Tel: 528 16 73

arkasından MÇP'ye yakınlığıyla

Petkim'de zehirli gaz atmosfere bırakılıyor

Kâr, daha fazla kâr, en fazla kâr düzeninin gözü dönmüş sonuçlarından biri de, ölen denizler, çöleşen topraklar, hunharca katledilen doğa ve hiç sayılan insan yaşamı. İşte bunun bir örneği geçtiğimiz günlerde Petkim'de yaşandı.

Petkim'de ozon tabakasını delici özelliği olan freon gazı insan sağlığı ve doğanın dengesi gözardı edilerek atmosfere bırakıldı. Petkim işçileri olaya karşı duyarlılıklarını ve tepkilerini gösterdiler. Petrol-İş Alağa şubesine verdikleri bir dilekçede "sorumluları biliyoruz, gerekirse açılırız" diyerek, insan olan herkesi duyarlı olmaya çağırıyor. Bunun üzerine hareket geçen Petrol-İş Alağa şubesi devreye girerek olayı kamuoyuna duyurdu ve zehirli gazın teknik bir ekip tarafından denetim altında tutulmasını istedi. Bu girişimlerden sonra Petkim genel müdürü Faruk Yağız, Çevre komisyonu başkanı ANAP milletvekili Ali Talip Özdemir açıklama yapmak zorunda kaldı. Ne var ki, aktif tavır almaktan ve işçilerin ürettikten gelen gücüne dayanmaktan çok uzak olan sendikaların bu tavır sorunu bilince çıkarmak noktasında gerekli görevleri de yerine getirmiyor.

Petkim'de yaşanan bu örnek ne ilk ne de sondur. İşte sanayileşmenin yoğun olduğu Marmara denizi, işte İzmit körfezi, Bursa, Es-

kişehir... Örnekler sıralamakla bitecek gibi değil. Bu, kapitalizmin ruhudur. Bu, sömür düzeninin kaçınılmaz sonucudur. Elde ettikleri artı değerlerin çok düşük bölümünü dahi arıtma tesislerine ayırmaktan kaçınan bu vahşi sömürün göstergesidir. Bir yandan fütursuzca doğayı katledip, insan yaşamını tehlikeye sokarken, bir yandan da "yerlere çöp atmıyoruz" afişleriyle başımıza doğa korucusu kesilenlerin bu ikiye bölünmüşü teşhir edilmektedir.

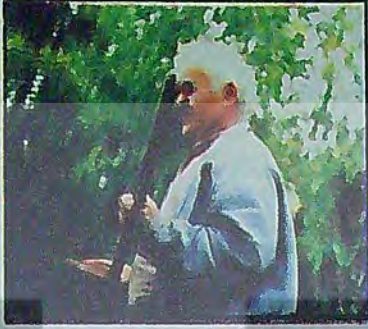
Ne varki katledilen doğa, hiçe sayılan insan yaşamı işçi sınıfının genel sorunlarından ayrı düşünülemez. Sömür düzeninin bir parçası olan bu sorunun çözümü, işçi sınıfının kâr için değil, tüm insanların daha iyi yaşamaları için yapıldığı ve doğanın gözetildiği bir düzen için verecekleri mücadeleden geçer. Ancak bu mücadele yarınları artırmaz. Bu bilinci bugünden edinmek, ve sendikalarımızı aktif kılmak görevi ile karşı karşıyayız. İşte bu noktada işçilerin işyerlerinden, sendikalarına, ülkedeki gelişmelere değin, kendilerini ilgilendiren toplu sözleşme, işten atılmalar, işçi sağlığı, anayasa ve sendikal yasalar vb. pek çok konuya ilişkin söz söyleme ve tavır alma yeteneğini geliştireceği İşyeri Komite ve Konseyleri yaratılmalıdır.

Altın tavuk Tarım işçileri söke söke

Hür Holdinge bağlı Altın Tavuk Tarım İşletmeleri AŞ, de 1988-89 yıllarına ait koruyucu malzemeler ve 1989 yılına ait yakacak ve giyim yardımlarının işverence verilmemesi üzerine bir dizi eylemler yaptı. Toplam 200'e yakın işçinin çalıştığı işyerlerinde işçiler, birinci gün servisten inip topluca işyerlerine yürüterek, ikinci gün birimdeki işçilerin katılımı ile viziteye çıkılarak, üçüncü gün de vizite eylemlerine devam edilerek eylemlerini sürdürdüler.

Üretim açısından ağırlıklı bulunan tesislerde üretim tamamen durduruldu. Tavuk yeme ve yumurta toplama işleri yapılmadı.

Yapılan toplantı sonucunda işverence tüm hakların verileceğinin açıklanması üzerine eylemler sona erdirildi.

Tarım işçilerinin Kasım ayı başlarında başlayan eylemleri, 1989 yılına ait yakacak ve giyim yardımı ve 1988 den bu yana verilmeyen koruyucu malzemeler (iş gömleği, havlu) nun alınmasıyla sonuçlandı.

Eylemler, tarım işçilerinin kararlı ve tutarlı bir birliktelik kurduklarında haklarını nasıl alabildiklerini gösterdi. Ellerinde, "üretim durdurma" gibi bir silah bulunan işçiler, eylemlerin zamanını da iyi değerlendirecek, bu silahı iyi bir şekilde kullanmaları ile neler kazanabileceğini öğretti.

Beybi'de kadın işçilerin örgütlülüğüne darbe

Toplu sözleşme görüşmelerinde yapılan eylemlerde başı çekenlerden 7 kadın işçi 13. maddeden işten atıldı. Fabrikanın önünden ayrılmaya rak direnen işçilere, fabrikadaki arkadaşları yemek boykotu, geç işbaşı, alkışlı protesto gibi eylemlerle destek oluyorlar.

Maslak'ta kurulu Beybi Lastik fabrikasında 7 kadın işçi, işçi fazlası gerekmesiyle 13. maddeden işten atıldı. 24 Kasım akşamı işten atılan işçiler işyeri önünden ayrılmazken, fabrikadaki işçiler yemek boykotu, işe geç başlama ve alkışlı protesto gibi eylemlerle işvereni protesto ederken, arkadaşlarını da bu yolla destekliyorlar.

Beybi'de toplu sözleşme görüşmeleri sırasında yapılan eylemlerde kadınlar ön saflarda yer almadılar. Atılmaların asıl gerekçesinin de bu olduğunu söyleyen işçiler "daha sırada 15 kişi var. Eğer işçi fazlası olsaydı, yasal tensikat uygulanırdı." diyorlar. Geri alınmayacaklarını bilmelerine rağmen "hiç olmazsa ellerinde bulunan 15 kişilik listeyi uygulamaya sokmalarını engelleyebilelim." düşüncesiyle işyerinin önünden ayrılmıyorlar. "Eğer biz sahip çıkmaz, hergün buraya gelmezsek, bu işin üzeri kapanacak verahat rahat kendilerini rahatsız edenleri atacaklar." diyorlar.

Sabah işyeri kapısı önünde beklerken üsüdükları için ateş yakan işçileri, işverenin çağırıldığı polisler dağıttı. Beybi Lastik işçileri de arkadaşlarına destek olmak için

15 dakika geç işbaşı yaptılar ve öğle yemeğini boykot ettiler. Bu arada daha önce de yöneticiliği ve işyeri temsilciliği yapan bir işçinin 10 kişiyle birlikte direnişi karşısında yemek yemeleri ve işbaşı yapmaları karşısında işçiler "gerçek dostlar böylesi günlerde belli oluyor." diyorlar.

Beybi Lastik işçilerine, sendika yöneticilerinin olaya nasıl yaklaştığını sorarak "Sabah geldiler. Arkamızdayız dediler. Ama bize yol göstermiyorlar" biçiminde yanıt aldık. 6 ay önce "anlaşılmasını uyusmuyor" gerekçesiyle 7 çalışanı maddeden kapı dışarı eden Laspetkim yönetimi 1 gün önce yine bir çalışanı maddeden son erdi. 13, 17 gibi işveren silahlarını kullanmayı, bu maddelere karşı mücadele etmeye tercih eden bir anlayışın, 13. maddeden işten atılan işçilerin mücadelesine sil önderlik edecekleri sorusu Beybi'de la bir kez daha gündemde.

Laspetkim-İş yönetimi, eylemlilik açısından sonra gündeme gelen işten atılanlara karşı tavrını, Mekap işyerinde bir olayın ardından H. Altunay'ın "eylem yapıyorlar ve atılıyorlar. Sonra yardım edin diye bize geliyorlar." sözleriyle somutluyor.

Genel yönetim, genel kurulun ardında muhalif şubelerde olağanüstü genel hazırlıklarına başladı. Beybi işçilerinin mokratik muhalefetle birlikte davranmaları düşünülürse, işçilerin "...ama bize de göstermiyorlar biçiminde özetlediği tavrı, daha iyi anlaşılabilir.

Serel Seramik işçileri soruyor:

Bu sendika kimin

Serel Seramik'te işveren baskısı sürerken, işçilerin örgütlü olduğu Çimse İş Sendikası sorunların çözümü doğrultusunda adım atıyor. İmzalanmış üç yıllık sözleşme daha ikinci yılı dolmadan sosyal hak elde edildi. Ancak yapılan bu ödeme hiçbir şekilde ücrete yansıtılmıyor ve sözleşmenin 2. yılının bitiminde sona eriyor. Sözleşmenin 3. yılında 115 bin lira olarak tespit edilen ücret zammı ise 200 bin liraya çıkarıldı. Serel Seramik işçileri zammı yeterli bulmadılar. Ancak Çimse İş'in bu konuda da işverenle kafa kafaya vermiş olduğunu gördüler. Sendikamız İzmir-Şube yöneticileri fabrikanın yemekhanesinde işvereni aynı masaya oturuyor ve zamma ilişkin şöyle diyorlardı:

"Serel Seramik'te işçilerin ortalama ücreti 180 bin lira. Ara zam uygulaması ile 1.5.1989'dan geçerli olmak üzere ücretlere 25 bin lira zam yapıldı. Her ay için ayrıca 25 bin lira tutarında sosyal hak elde edildi. Ancak yapılan bu ödeme hiçbir şekilde ücrete yansıtılmıyor ve sözleşmenin 2. yılının bitiminde sona eriyor. Sözleşmenin 3. yılında 115 bin lira olarak tespit edilen ücret zammı ise 200 bin liraya çıkarıldı. Serel Seramik işçileri zammı yeterli bulmadılar. Ancak Çimse İş'in bu konuda da işverenle kafa kafaya vermiş olduğunu gördüler. Sendikamız İzmir-Şube yöneticileri fabrikanın yemekhanesinde işvereni aynı masaya oturuyor ve zamma ilişkin şöyle diyorlardı:

"Bakin arkadaşlar, bahçede ve depolarda biriken malları görüyorsunuz. İşverenimiz ekonomik kriz içindedir. Onun için geçen ay 120 arkadaşımızın çıkışını vermek zorunda kaldı. Bu zor koşullar altında bu ara zam talebimizi kabul etmeleri dahil büyük bir fedakarlıktır. İsteseler hiç veremeyebilirlerdi. Onun için sizlerin huzurunuzda, sizler adına işverenimize teşekkür ediyoruz."

Sendika yöneticilerinin olumsuz tutumları bu kadarı kalmıyor. İşçiler, işyerinde sorun olduğunda sendikacıların işçilerin yanına bile yaklaşmadan, fabrika müdürünün odasına çıktıklarını, işçilerin kendileriyle görüşme isteklerini çoğu kez kabul etmediklerini belirtiyorlar. Sanki çok şey yapıyorlarmış gibi daha önce asgari ücretin bir günlük neti olan sendika ücretini arttırdıklarını, 6 saatlik brüt ücretin neti olarak belirlediklerini anlatıyorlar. Eylül ayı maaşlarından ortalama 9 bin lira sendika aidatı kesilecek. İşverenin sömürsüne bir de sendikamızın sömürsü ekleniyor.

Toplu sözleşmenin uygulanmasında ise tam bir keyfîlik hüküm sürüyor. Aynı fabrikanın Manisa'daki işyerinde fazla mesai ücreti yüzde 100 olarak ödenirken Bilecik'te yüzde 75 olarak ödeniyor. Manisa'dan Bilecik'e çalışmaya giden işçiler bunu imalat müdürüne söy-

lediklerinde "Gönderin bu adamları Manisa'ya geri, burada işgüvenliğini ve bozuyorlar" yanıtını alıyorlar.

Yıl ortasında ekonomik kriz gerekçe gösterilerek işçilerin ücretleri düşürüldü. 120 işçinin işine son verildi. Hemen arda bu kez "üretim artıracacağız" diye işçi asgari ücretten yeni işçi alınması sorunlarının çözümü için işçilerin beklentilerini, hem de işvereni zorlamak için, önündeki en büyük engel örgütsüzlüktür. İşçiler, sendikamızın yemek, servis, çalışanları, toplu sözleşmenin keyfi uygulamaları, sağlık, ücret gibi sorunları karşısında sızlığının farkındalar. Sarı sendika-İşyeri ilişkisini kendileri üzerinde oynadıkları görüyorlar. Ancak örgütlü bir güç haline gelebilmeleri, sınıf ve kitle sendikalarda hayata geçirebilmek için gerçekleştirilmesi bilinci çabalara bağlı.

"Bizi sendik ihbar ediyor"

Kutlutaş işçileri sendikaya gidenlerin işten atıldıklarını söylüyorlar

Kutlutaş'ın ihalesini aldığı, doğal gaz nüshüm işyerlerinde çalışan işçiler, son gün de yoğun bir baskı altındalar. İşçilerin koşullarda çalışıyorlar. İş güvenliği, fazla mesai artık onlar için zorunluluk. Ve fazla mesainin karşılığı alamıyorlar. Takhanelerinde ise, tam bir baskı var. İşçileri kitap ve gazeteleri yataktan alınamıyorlar. Sendikadan beledikleri, halı, büt, elbise, ayakkabı yardımlarını alamıyorlar.

İşçiler Yol-İş sendikası üyesi. Sendikamızın sorunlarına sahip çıkması bir yandan dika ile görüşmeye giden arkadaşlarımızın atıldığını söylüyorlar. İşçiler diyorlar ki: "Veren kimlerin sendikaya gidip, birseyi lattığını nereden bilirsin. Mesai dışı olarak kalya gidiyoruz. Peşimize hafifçe takılmaya bizi. On kadar arkadaşımız, günlerde işten atıldı. Hepsinde sendikaya nüshümaya gidenlerden. Bizi sendikadan ihbar ediyor sanıyoruz."

Aselsan işçileri örgütleniyor

Aselsan işçileri örgütsüzlük zincirini kırarak hem askeri işyerlerinde, hem de telekomünikasyon alanında diğer sınıf kardeşlerine örnek olacaklar.

M. Hacim Kamoy'un genel müdürlüğünü yaptığı, yüzde 97 hisseyle Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve geriye kalan yüzde 3'lük hisseye de PTT, OYAK ve Türk Polisini Güçlendirme Vakfı'nın temsil edildiği ASELSAN'da işçiler örgütleniyor.

Ankara'nın dışında Macunköy'de kurulu bulunan Aselsan tesislerinde ağırlıklı olarak askeri amaçlı, telsiz, telefon bağlantı cihazları, siren sistemleri üretiliyor. Stinger füzelerinin kimi parçalarının üretilen hedeflendiği Aselsan'da 2600 işçi, 400'ü de mühendis çalışıyor.

En yeni teknolojiyle 10 yıldır elektronik savaş malzemeleri üreten ve çoğunluğun genç işçilerden oluştuğu Aselsan'da, tam bir işçi disiplini içinde, ilkel çalışma koşulları hüküm sürüyor. Çalışanlarına yüzde 9.8 oranında zam yapan Aselsan'da işçi ücretleri, sefalet ücreti boyutlarında. Aynı işi yapan işçiler arasında, ücret farklılığı var. İşçilerin birbirlerine, aldığı ücreti söylemesi ise yasak. İşçilere, savunmaları alınmadık cezalar veriliyor. Her ayın 15'inde verilmesi gereken avanslar bile, yılda iki defa veriliyor.

Tüm bu olumsuzluklar karşısında, işçiler kendi aralarında sorunlarını tartışarak, Otomobil-İş sendikasına üye olmaya, sendikalaşmaya karar verdiler. Yoğun bir şekilde sendikaya üyelik devam ettiği günlerde, işçiler, işverenin tehdit ve baskısıyla karşılaşmalar. İşveren, işçilere "sendikadan istifa edin, hertürlü masrafınızı biz karşılayacağız. İstifa etmeyenler ise, işten atacağız. Bu işyerinde sendika istemiyoruz." diyebiliyor.

Aselsan'da işçilerin sendikalaşmayı başarıyla sürdürmeleri ve tüm baskıları göğüsleyerek, kalıcı bir örgütlenme yaratılabilmeleri, sınıf ve kitle sendikal anlayışıyla, ayakları işyerlerine basan, komite ve konseylerin örgütlenmesinden geçmektedir. Ancak bu şekilde telekomünikasyon alanındaki örgütsüzlük kırılarak, binlerce sendikasız işçiye örnek olunacaktır.

Otomobil-İş Ankara şubesi 2600 Aselsan işçisinin tümünün sendikalaştırılmasını hedeflemektedir. İşçilerin kararlılığı ve moral düzeyinin yüksek olması, bu başarıyı olanağı kılıyor. İşverenlerin, sendika düşmanlığı karşısında, örgütlenme hakkının savunulması, tüm çalışanların ortak görevidir.

Salihli Tekstil işçileri "Artık gücümüzü biliyoruz"

Salihli Tekstil Sanayi İşçileri 31 Ekim'den bu yana grevdeler. İşyerindeki 600 işçi daha önce örgütlü oldukları Teksif Sendikası'nın işveren yanlısı tutumundan dolayı Hak-İş'e bağlı Özipek İş Sendikası'na üye olmuşlar. "Davullu, zurnalı eğlencemiz engelleseler de, grev çadırına, hatta tuvalet ihtiyacımıza engel koysalar da, artık gücümüzü biliyoruz. Hakkımızı söke söke alacağız" diyorlar.

Yeni grev tüzüğü nedeniyle, grevci işçilerle konuşabilmek için Salihli emniyetinden izin almak zorunda kaldık. Polis kontrolünde yaptığımız sözleşme işyeri temsilcisi, 12 yıllık işçi Yunus Pektaş, tüm sorunları şöyle dile getiriyor:

"Devlet Bulgaristan'dan, Irak'tan gelenlere bile çadır veriyor, barındırıyor, yediriyor. Biz bu memleketin vatandaşları olarak yıllardır çalışıp ürettiğimiz vergimizi veriyoruz. İnsanca yaşamak için hakkımızı istediğimizde, grev pankartını astığımızda bir çadırı, bir bardak suyu, tuvalet ihtiyacımızı gidermeyi çok görüyorlar bize. Polisi başımıza dikiveriyorlar. 12 yıl çalıştım. Yedinci ayın sonuna kadar 96 bin lira maaş alıyordum. Bu ücret şu anki asgari ücretin bile altında. Asgari ücret yükseldi. Ben de asgari ücretten maaş almaya başladım. Okullar açıldı. Çoğu işçi arkadaşım gibi bende çocuklarım defter, kalem, önlük alamadık, ceplerine harçlık koymadık."

Salihli Tekstil Sanayi'nin sahibi Fikri Karanis, 1960'lı yıllarda milletvekilliği yapmış. Bir yanda yalancı demagojiyle işçilerin örgütlü mücadelesini engellemeye çalışırken, bir yandan da tehditler savuruyormuş:

"Sizleri kim dinler? Siz sesinizi duyurana kadar benim Ankara'da adamlarım var.

Ali Bozer yakın arkadaşım. Onun için siz benimle uğraşamazsınız. İstersem sizleri Salihli halkına rezil ederim. Sendika gerçekleri söylemiyor. Asıl verdiğimiz rakamları Salihli halkına ve başına dağıtacağız." Bu rakamların yalan ve uydurma olduğunu söylemeye gerek bile yok.

"3 yıldır içinde bulunduğumuz ekonomik sıkıntıları işverene duyurmak ve çözümlenmek için yemek boykotları yaptık, iş yavaşlattık. İşveren yine de sorunlarımızı kulak asmadı. Yaptığımız eylemler yasadışı diye pek çok arkadaşımız işten atıldılar. İşverenden fabrikanın tapusunu istemiyoruz. Bu ekonomik şartlarda insanca yaşamak için gerekli olan ücreti istiyoruz. 3 yıldır hiçbir sosyal hakkımızı alamadık. Hatta Ağustos, Eylül, Ekim ayları vergi iadelelerini de alamadık. İşveren 4-5 aylık vergi iadelerimizi biriktirip sonra kendi ödeneceği vergiden mahsup ediyor. Grevimizin üçüncü gününde, işyerinde çalışan memurlardan birini dövdüler" diye 9 arkadaşımızı gözaltına aldırtdı."

Salihli Tekstil işçilerinin 31.7.89 tarihi itibarıyla ücretleri brüt 126 bin lira. İşveren bu rakam üzerinden yüzde 100 zam verileceğini söylüyor. Yani ücret zammını, asgari ücretin artmasıyla işçilerin eline geçen asıl rakam olan net 142 bin lira üzerinden vermeye bile yanaşmıyor. İşçiler ise şu anki ücretlerin üzerine 1. yıl için yüzde 150, artı 100 bin lira, ikinci yıl için yüzde 100 artı 100 bin lira, zam istiyorlar.

Grevci işçiler talepleri gerçekleştirilece kadar grevlerini sürdürmeye kararlılar. Sözlerini şöyle tamamlıyorlar: "Grevimizin başladığından bu yana çok şey öğrendik. Bu grev sınıf mücadelesinde bize ışık olacak. Hakkımızı söke söke alacağız"